

GAZDASÁGI LAPOK

Alapította KORIZMOS LÁSZLÓ
1849-ben.

MEZŐGAZDASÁGI HETILAP.

VEZÉRELVÉ!
Hozunk mesél gazdaságunkba
helyes arányokat.

ELŐFIZETÉSI FELTÉTELEK:

Egész évre 20 kor.
Fél évre 10 „
Negyed évre 5 „

Szerkesztőség és kiadóhivatal: Budapest, VIII., József-utca 15. sz.

Az „Állattenyésztési és Tejgazdasági Lapok” ingyen mellékletével.

A lap szellemi részét illető közlemények a szerkesztőséghez, az előfizetési és hirdetési pénsek a kiadóhivatalhoz czímszandók.

HIRDETÉSEKET

a lap kiadóhivatala vess fel.
Árjegyzék ingyen és bérmentve.
Hirdetési mellékletek jutányos árban fogad-
tatnak el.

Az e lapokban foglalt cikkekért minden utánnomási jog
fentartva.

KÉZIRATOKAT A SZERKESZTŐSÉG NEM AD VISSZA

TELEFON: József 40 - 66.

TARTALOM.

	Lap
Szemle. IX. — — — — —	693
Gazdasági levél. — Szász Ferencz — — — — —	694
A takarmányrépa nemesítés és magtermelés végrehajtása. Tóth Lajos. — — — — —	695
A szántás. — Vegh Kálmán Mátyas. — — — — —	697
Az üszög. — Dr. Rapaios Raymund. — — — — —	698
Könyvismertetés — — — — —	698
Kérdések és feleletek — — — — —	699
Kérdések: Arató-szerződés. — Egy kezdő gazda. — Gyomos buza. — Z. I. — Burgonyafajta. — R. A. — Szőlőfajták külön-szedése. — V. F. — — — — —	
Feleletek: Paszuly beszerzése. — F. Z. Bérlet vissza- adásánál bérlet-kártérítéssel szavatol-e vad porjével (Triticum repens) elgazosított földekért? Szűcs János. — Haszonbérbe adott gazdasági épületeken lévő üvegablakok eltérésének kártétele kit terhel? Szűcs János. — Házigomba kiirtása. — Illés Lajos. — Szőlő- oltvány akklimatizálódása. — Sz. G. — — — — —	
Aprók — — — — —	700
Hírek — — — — —	701

Előfizetési felhívás.

Tisztelettel felhívjuk lapjaink azon t. olvasóit, a kiknek előfizetése október hó elsejével lejárt, hogy azt megújítani sziveskedjenek, nehogy a lap expedíciójában zavarok támadhassanak.

Előfizetési árak:

Egész évre 20 korona.
Fél évre 10 „
Negyed évre 5 „

A „Gazdasági Lapok”
kiadóhivatala.

SZEMLE.

(Időjelzés. — A helyzet a tőzsdén. — A „Pesti Napló” a tőzsdéről. — A „Pesti Hírlap” nem hiszi el, hogy nem jó a tengertermés. — A vámszerződés Szerbiával kudarcra fog járni.)

Leközljük Meteor időjelzését.

Szeptember hava, miként jeleztem, szép meleg napokat hozott, a melyek az éredésben visszamaradt terményekre igen kedvező hatást gyakoroltak, úgy hogy nemesak a kukorica, hanem még a szőlő is nagy előhaladást mutat. A külső bolygók változása napjaink, azoknak hideg, csapadékos szeles jellege érvényesült ugyan, de sokkal kisebb mértékben, mint a megelőző hónapokban, ellentétben pedig, a belső bolygók meleg, száraz befolyása, nagyobb mérvben fejlett ki, mint előbb, vagyis közzétett

jelzésem szerint folyt le Szeptember hava majdnem egészben, csupán a 29-ik nem hozta meg nálunk, jellegének megfelelő csapadékot, míg Törökországban óriási pusztításokat végzett egy felhőszakadással jött orkán s tett felszámíthatatlan károkat, sőt sok emberélet is lett semmivé. Valószínű, miután ez e helyen oly tulnag mértékben fejlett ki, mi megmenekültünk egy újabb csapadék fejlődésétől szeptember vége is elég enyhén, közben nyári melegen folyt le s miután csak az október 6-iki változása nap lefolyása volt kedvezőtlen, október eleje sem adott panaszra okot. Változás és pedig hirteleni változás, október 5-én, vagyis a 6-iki Jupiter együttállásának hatáskörében következett be, midőn kiadóbb esőt, szelet és hűvösebb időt kaptunk Követőleg 6-án is még változó volt az időjárás, de mint már előbbrel jeleztem, ez nem lesz hosszantartó, mivel a Hold töltefelé halad s e mellett még 12-én földtávolba is kerül, úgy hogy a kedvezőtlen nagyobb időváltozások inkább csak 19-ike hatáskörében állanak be, mely segítve a 22-iki szeles jellegű változással erősebb légköri lehűlés is hoz elő. A 27-iki hatáskörében azonban újra az enyhébb, melegebb jelleg alakul ki, mely azonban a 28-iki csapadékos jellegű változása nap befolyása folytán, rövid zivatarokat hozhat. Az enyhébb jelleg elősegíti még a 31-iki Merkurnak együttállása Holdunkkal.

Október havának változása napjai: még 12—15—19—22—23—27—28 29—31-re esnek. Ezek közül legerősebb hatásuk: 12. száraz, 19. hűvös, szeles, esetleg viharos, 27. meleg és 28. erősen csapadékos, 31-iki meleg jellegű.

November havának változása napjai: 3—5—9—14—16—18—21—26—27—28-ikára esnek. Legerősebb hatásuk: 3. hűvös, szeles, esetleg hideg, 9., 14. és 16. mind az alacsonyabb hőmérséklet kifejlődését mozdítják elő, sőt a 18 ki is szeles viharos jellegű, úgy hogy november első felében a hidegebb jelleg télies alakot is ölthet, míg 23-tól az enyhébb, a 25-iki hatáskörében pedig a csapadékosabb jelleg jut érvényre, melynek hatása a 27. és 28-iki befolyása folytán egészen a hónap végéig kitart.

A tőzsdén úgy látszik átlátták azt és főleg a malmok, hogy a várakozó álláspont és ezzel a gabonák árnyomásai helytelenek. Igen sok a kifogásolni való áru s igazunk tudatában hirdettük is, hogy az árdevalvációnak is végére kell járni. Ezt bizonyította e hét eleje, midőn nagyobb szökések voltak felfelé. Hogy azonban ez nem mindig lesz így, arra is elő lehetünk készülvél, lesznek még velleitások, de elképzelhetlen, hogy végül a jó ár belértéket el ne érné. De érthetetlenül esik a tengeri ára.

Érdekes a »Pesti Napló« szerdai számának

egy megjegyzése, melyet ide iktatunk és ajánljuk gazdáink szives figyelmébe az összetartás kedvéért.

»Élénk feltűnést keltett a gabonatőzsdei érdekltségben az a javaslatunk, hogy ezentul pedig az átvevő részére is legyen védelem a szokványokban, jelesül, hogy csak előre megexpertizált áru legyen felmondható és legyen elkerülhető rossz minőségű áru felmondása, arról nem is szólunk, hogy ezzel azután a levegő-felmondások is legyenek kikerülhetők. Ezeket az ügyeket agrárius részről kell szorgalmazni, akkor lesz kellő hatása, mivel a börze jelenlegi összeállításában nem okvetlenül látszik közérdeknek, sőt a jelenlegi kereskedelmi elvek mellett nem is konveninálna a reform, mivel ez régi üzletük itt egyeseknek, a napi prolongációs uzsora. Elég botrány, hogy a tőzsdetanácsban képviselt első czégek tudva felmondanak olyan árut szokványárúnak, melynek felmondása büntetés alá esnék az alantas és selejtes minőség révén, elég botrány, hogy a prolongációs uzsorában éppen a tőzsdetanácsban képviselt czégek járnak elől. A tőzsdetanács tehát nem fogja megcsinálni magától azt az egyszakasos reformját a szokványoknak, hogy felmondani kizárólag előre expertizált árut lehessen. De ezt meg kellene csinálnia az agráriusságnak olyképpen, hogy a tőzsde vezetőségétől elvi alapon követelje ezt az újítást, a mely azután egyben minden olyan egészségtelen manipuláció végét is jelentené, a melyeknek az alkalmazásával itt évek óta a legsötétebb üzleti inkorrektségeket csinálják. Az áru nélkül való áru felmondások, azon az alapon, hogy nem jönnek az árut megtekinteni és a rosszminőségű áru felmondása azon az alapon, hogy úgy sincs átvevő, itt rendszeres üzlet és ezt ki kell küszöbölni a kereskedelmi lehetőségekből.

Végre is ez már nem ügyesség és találekony-ság, ez már nem kereskedelmi tehetség, ez egészen közönségesen visszaélés és szorult helyzetek kihasználása, de kissé ridegebben, idegen zsebekben való motoszkálás, lopás. Hát a tőzsde életében nem lehet megtérni ilyesmit. És hiába jajveszékelnék itt arról, hogy az intézmény diszkreditálása, hiába kiabálnak, hogy nem szabad ezt a piszkot feltérni, mert a tőzsde ellenségei felhasználják, igenis kiméletlen kézzel nyulunk bele ebbe az össze vissza bogozott hinárba és igenis szükségesnek tartjuk ébren tartani azt a visszaélést, hogy a tőzsdetanácsban képviselt czégek közül többen felmondtak olyan árut, a mely nem volt szállítható a minősége miatt, visszakérték felmondási leveleket, mivel nyilván nem volt meg az áru, a mely ott fel lett mondva, tévedésnek nyilvánítottak felmondó-iveket, mikor jöttek az árut nézni és ezek legjobban bizonyítást nyernek abban, hogy mielőtt jött az átvevő, még 270.000 métermázsza volt a

GABONA

megbízható, legelőnyösebb értékesítése a

MAGYAR MEZŐGAZDÁK SZÖVETREZETE

utján (BUDAPEST, V., ALKOTMÁNY-UTCZA 29.) történhetik.

Ne téveszszük össze hasonló vállalatokkal.

felmondás buzából és tegnap 13.000, ma meg 31.000 métermázsza az egész mennyiség, miután van átvevő és nem lehet a prolongációs uzorát folytatni, mivel megnézük, vajjon, a mi fel van mondva, megvan-e és megfelel-e a minőségnek. Hogy itt az októberi buzában milyen manipulációk folynak, hogy a kurzust tegnaptól mára letették 20, majd meg föltették 10 fillérrel, az más ügy, nem tartozik ide, itt az üzlet moráljának egy olyan rideg megsértését láttuk, a mely ellen fel kellett állnia minden tisztességes embernek és a melynek elhallgatása olybá tűnnék, mikéntha büntérsa lenne az ember ezeknek, a kik itt az üzlet amugy is felburjánzott inkorrektégeit a végletekig gyümölcsöztetik a maguk számára.

Itt nincs más hátra, mint a tőzsdetanácsnak meghozni az egyszakaszos szokvány módosítását, hogy határidőre felmondani csak olyan árut lehet, a melyet a tőzsdetanács szakértő-bizottsága látott és szállításra alkalmasnak ítelt. Ennek a szakasznak az alpontja pedig az, hogy egy felmondó-levélben csak egyhelyen fekvő áru legyen felmondható, vagyis komplett ezer métermázsás tételek legyenek felmondásban, ne hajós és raktártételek külön és külön. Csakhogy mennél nagyobb nehézségei legyenek az átvevőnek. Ha ezt a tanács nem akarja és nem meri, vagy nem tudja megcsinálni, akkor jön azután az az akció, a mely kiviszi az autonómiából a kérdést és elviszi a nagy érdekeltség, az ország más gazdasági faktorai elé, rámutatva, hogy milyen drákói intézkedések sujtják itt azt, a ki át akar valamit venni. Ha valaki itt átvevő, az ring, de ha valaki a szokványok megkerülésével és az általa nyújtott lehetőségek igénybevételével lefelé csinál ringet, az ártatlan, annak a hajaszála se görbülhet, mert a tanácsnak a jelenlegi összeállításában ez a spekulációs elv szimpatikus. Hát nem lehet ebbe belemenni és az elmúlt évek megmutatták, hogy nem is szabad. Vagy belátják fönt az emeleten, hogy itt tenni kell mégis valamit, vagy az jön, hogy az autonómia keretein túl meg kell fölebbezni ezeket a visszaéléseket. És ne fázzanak az emberek attól, hogy a börze dolgaival elmenjenek az agráriusokhoz és a kormány szaktárczáihoz. Ott már túl vannak azon a koron, a mikor a tőzsdei dolgokkal szemben tudatlanság és elfogultság állt, ott már olyan jól ismerik a tőzsde fontosságát, hogy az intézményt éppen ott fogják megmenteni az önmaga által fölidézett bajok következményeitől, a tőzsdét a kormány és az agráriusság védi meg a — tőzsdétől. És ez lesz, ez lehet a reneszansza a most letört erkölcsével és bizantinikus életelveivel vergődő intézménynek, melynek anyagi válságát erkölcsi krízise csinálta. Erre mutatunk rá itt ismételtelen!

A »Pesti Hirlap« is foglalkozik multheti szemléssel és nem tudja elképzelni, hogyan lehetséges, hogy kin a kukoriczára nézni és kérni honnan, az ország mely részéből van ezen információink. Nem a csövek hiányát jeleztük, de tessék csak akár Bars, akár Somogy, akár Erdély, akár az Alföldön a csöveket megnézni, mily pusztításokat tett a kukoriczámolv pusztítása, a penészesedés és a rothadás. És minderről személyesen győződünk meg.

Mintha vészmadarak volnánk, olybá tünik fel pesszimizmusunk, de hát az idők folyása nekünk ad igazat. Tőkeemelést óhajtott a Jelzálog hitelbank keresztül vinni, de bizony ebbeli elhatározása csufos kudarczczal végződött, mert papírjait Franciaországban elhelyezni nem tudja. Talán visszaemlékeznek még t. olvasóink azon megjegyzésünkre, hogy a hármas szövetség részére nem teremnek babérok a pénzpiacra. Széll Kálmán minden igyekezete és befolyása chinai falakra talált s jó ideig nehéz

lesz ezt a falat áttörni. Semmi esetre sem kellemes ezen hír, mely az általános pénzügyi helyzetre rossz fényt vet. Hogy javul a pénzügyi helyzet, csak jelszó. Dehogy javul.

A »Gazdaszövetség« foglalkozik azzal a feltevő nyilatkozattal, melyet Pasics szerb miniszterelnök Párisban tett a francia újságírók előtt, mielőtt Bécsbe utazott volna, hogy Berchtold külügyminiszterrel tárgyaljon a szerb kereskedelmi és vámszerződés revíziója tárgyában. A szerk. kormányelnök minden félreértést kizáróan hangoztatta, hogy a monarchia a szerződés megváltoztatásától semmi különös előnyt ne várjon. Ellenben, ha a jó viszonyt fenn akarja tartani Szerbiával, meg kell hajolnia Szerbia vasuti követelése előtt. Ugyanezt fejti ki Nesztorovics szerb közigazda most megjelent könyvében. A gazdák körében a túlzó merkantilista mozgalmat okolják, hogy Szerbia ily kihívó álláspontra helyezkedik a monarchiával szemben és az a felfogás jutott előtérbe, hogy a miniszterelnök nyilatkozata után az osztrák gyárosok is átlátják, hogy most már semmi értelme sincs a revízió kérésének.

Végül még néhány szóval meg kell emlékeznünk arról, hogy a száj- és körömfájás ismét aggasztóan lép fel. Fehérmegyében, de Nógrádban is ijesztően terjed. Ez kellett még a gazdák nyomoruságos helyzetéhez.

Gazdasági levél.

és még néhány szó a kolozsvári kiállításról.

Írta: Szász Ferencz.

Pusztakamarás, 1913. okt. 3.

Az időjárás hetek óta teljesen szárazra és megre fordult — olyan szép időnk van, a milyent a komisz nyár után nem is mertünk remélni. Csak az a baj, hogy egy kicsit későn jött ez a jó idő.

A kalászosokról írni már nem időszerű. A tengeri minőségében nagyon sokat javult, til-tul megkezdtek a szedést is, a mennyiség azonban ezideig rettenetesen kevés s azt hiszem a végeredmény is nagyon gyarló lesz.

Vidékünk egyik fő jövedelmi forrása a maglőhertermelés ugyancsak balul ütött ki, oly csekély az eredmény, hogy igazán nem érdemes elcsépelni. Okát a kevés termésnek a virágzás-kori szokatlanul sok csapadékban találhatjuk meg, melynek következtében megdült a here, továbbá sok sarjnovést kapott. Másik ok, hogy a pöszméhek az eső miatt nem igen járhattak. Apion, az volt elég az idén is, a here másik elensége azonban, az aranka, ugy szólván fel sem lépett, lehet, nem szereti a sok esőt s éppen ennek következtében itt van az ideje, hogy végre eredményesebb küzdelem kezdődhessen e gyilkos élősd ellen.

A sarjutermsé kitűnően sikerült, sok helyen még a hegyi kaszálókon is gazdag rendek estek, a minőség pedig »non plus ultra«.

A vetési munkálatok nehezen mennek, a mi nem is csoda, mert az előkészítő ugar szántások alkalmával ugy szólva barázda nyomán zöldült ki újra a szántás s most ezek az agyonázott, később kőkeménnyé száradt rögök gátolják a vetőszántást, azaz oly rögzösen hámlik a föld, hogy sok helyen lehetetlen elfogasolni. Vannak azért olyan táblák is, melyekben háromvasu ekékkel s tárcsás boronákkal is lehet boldogulni s ezekben foly is vígan a munka, egy részükben szép zöld is már a vetés.

A vetőmagbuzának jó ára van az idén, már el is adtuk legnagyobb részét s most is vannak újabb rendeléseink; annál alacsonyabb az ára a zabnak meg árpának. A buzáért, rendes kereskedelmi áruért is, adnak 20—21 K-át (vetőmagért 23—24 K-t), zabért, árpáért még 12 K-t

is nehezen kap az ember. Igy nincs más hátra, mint várni az eladással.

Szőlője, a ki megtudta védeni, illetőleg kinek sikerült a védekezés, annak van. Mi 6-szor permeteztünk és pedig 1-ször 1/2%-os forhinnal. 2-ször 1/2%-os forhin és 1 1/2%-os bordói lé együttesen alkalmazva, 3-szor, 4-szer, 5-ször és 6-szor 1/2% os forhin és 2%-os bordói lé együttes alkalmazásával s ezen kívül a három utolsó permetezést közvetlenül rézkénporozás követte.

Fajtákat illetőleg a muskát Ottonellen és a Passzatuin gyengéb a termés, már nem is igen van, mert eladtuk csemegeszőlő gyanánt. Olasz és Rajnai rizling, továbbá a Sauvignon rakva van. Ugy a régi, mint csak a jövőben termés alá kerülő szőlőink az idén erős komposztrágyázásban és ezenkívül kat. holdankén 2 q 18%-os szuperfoszfátrágyázásban fognak részesülni.

A szuperfoszfátrágyázásról jut eszembe, hogy ez idén a szuperfoszfátos zsákokat közvetlen kiürítés után alaposan kiáztattuk, azután kiszáritottuk s ha nem is valami jó, de azért használható zsákokat nyertünk.

Az állatárak még mindig alacsonyok, még jószerecse, hogy a szalastakarmánynak nem vagyunk szűkében, a fő szemeseséget fogyasztó állatoknak pedig, a sertéseknek, adott az Ur-isten olyan tölgymakktermést erdeinkben, hogy ha csak le nem kérgesedik, lesz mit egyenek karácsony utánig.

Most még csak arról számolok be, hogy nálunk Pusztakamaráson is volt kiállítás, csak olyan járási volt, de azért szép volt, mert olyan állatállományt hajtottak be, különösen a járás székhelyéről, Nagysármásról, hogy ugyancsak meg kellett nézegetni, melyik a szebb a sok szép között.

Termény- és háziipari-kiállítás is volt s különösen utóbbi olyan gazdag anyagu volt, hogy beillett volna akárhova. Szépek voltak a különböző házi varrottások is, de különösen a szövéssek, melyből egyesek, közönséges parasztmenyecskek meg leányok, valóságos művészi dolgokat produkálnak, s ez annyival becsesebb, mert a fonalat is maguk fonják hozzá kenderből meg gyapjuból, használnak hozzá kevés gyapotot is, ennek fonalatát azonban készen veszik.

Most pedig még egypár szót kérek csak, talán megengedi t. szerkesztőség, hogy pazaroljak pár csepp tintát még arra a bizonyos kolozsvári kiállításra. A mult heti »Szemle« engem illető szavaihoz kérek szót!

1. Én nem zudultam fel, csak leszegeztem a tényt, mikor azt irtam, hogy Buzzi Géza Félix szerint, különösen a lovakat és bikákat bírálók követtek el hibát, jobban mondva az itt elkövetett hibákat említi fel eklatáns példaul.

Egyébként álljon itt Szerkesztőnk által írkriminált rész az »Erdélyi Gazdából«:

»A bírálatra kiszabott idő nagyon kevés, pld. a gulyabeli és nemgulyabeli tehének csoportját, meg a riska teheneket 5-ön bíráltuk. Azzal előre tisztában voltunk, hogy az egyes testalakat számokkal való klasszifikációjára nem érünk rá, miért is egyszer, kétszer, háromszor is végig mustráltuk a kiállított anyagot, azután a jobbakat külön állítva, összehasonlítottuk, mig aztán végre valahogyan oda kerültünk, hogy na, most már nyugodt lélekkel kezdhetjük megállapítani a jóság sorrendjét, hát ugy eltelt az idő, hogy staféta stafétát ért, hogy így, meg úgy, siessünk már pedig vagy 80 drb állat becsületes és lelkiismeretes megbírálásához — bocsánatot kérek — idő kell! Ez szolgáljon feleletül azok részére, a kik türelmetlenkedtek s szolgáljon feleletül a jövőre is, mert holmi felületes bírálatokért nincs kedvünk zsebrerakni olyan kritikákat bírálatainkról, milyent Buzzi Géza Félix, a »Gazda-

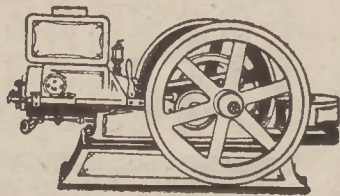
Általánosan elismert tény, hogy

kukoriczamorzsolók, répavágók, mal-
mok, takarmánykamrák meghajtására legkitűnőbbben válik
be az ered. amerikai

„WATERLOO” BENZINMOTOR

Egyedül kapható:

DÉNES B. Betéti Társaságnál, Budapest, V., Lipót-körut 15.

ÁRJEGYZÉK
INGYEN ES RÉRMENTVE.

sági Lapok» általam nagybecsült és tisztelt szerkesztője irt referációjában s mely imígyen hangzik: »A t. jurytagok, úgy látszik, vagy behunyt szemmel, vagy személyeket, vagy pedig a hozzáértés teljes nélkülözésével bírálták«. Megsugom, hogy a bikákat és lovakat bírálók érdemelték ki ezt a fain kritikát s bár kik voltak is benne, szépen zsebrerakhatják!»

Fentiek után csak azt tartom még kötelességemnek ismétetni, hogy miért vonatkoztattam a sulyos kritikát éppen a lovakat és bikákat bírálóbizottságra: Szerkesztőnk szavaival felelek — azt írta ugyanis, hogy:

»Áttérve az állatkiállításra magára, azt igen röviden összegezhetjük. A lovaknál a kolozs-tordai m. kir. állami ménesgazdaság kipróbálás végett 1913. év őszén a zsuki falkavadászatokra küldendő 8 darab 5 éves angol félvér tenyészkanczajelöltek és 4 darab tenyészkancza csoportja tünt ki. Egyebekben a többi anyag bizony egy félvérkancza kivételével igen-igen gyenge volt s ha tény és valóság, hogy csak abszolút értékű állat kaphat díjat, úgy a többieket egész bátran a díjazásból ki is hagyhatták volna. Voltak olyanok is és azok díjaztattak is, melyek mellett nem is említve a wieni, hanem csak budapesti fiakkeres »backhendli«-je valóságos szobormű lenne. A hidegvérűek közt alig valami középszerűt láttunk és hogy miért kapta még a 3 éves v. azon felüli kanczák csikó nélküli osztályában az I. díjat, nem értjük, sem azt, hogy ezen első díjas mént miért díjazták, ha öröklő vakságban szenved. Az igás kanczák közül Radnóté volt a győzelem.«

Tovább úgy ír:

»Hogy a bírálat iránt nem kevéske kifogásaink vannak, az tény. A t. jurytagok, ugylátszik, vagy behunyt szemmel vagy személyeket vagy pedig a hozzáértés teljes nélkülözésével bíráltak. Egyre a sok eset közül reámutatunk, a melyből azonban a személyeskedés kiesik. Radnót kiállításának két fénypontja volt: Verő és Gyuró nevű fiatal bikák. Hogy Verőt kihagyták a díjazásból, az erdélyi lokálpatriotizmus rovására irandó és megérthető, mert Erdélyben az Alföldön kedvelt szarvakat nem szeretik, de hogy Gyuró, mely az összes Kolozsvárott kiállított állatok, akár ló, marha, sertés, juh vagy baromfit vesszük alapul, azok legjobbika volt, nem talált a jury kegyére, az érthetetlen, holott ugyanazon tenyészet 40%-al rosszabb másik bikája kapta a díjat. Már több ízben említék, hogy a ki nem ért a bírálatához, az ne jurskedjék, mert az ilyenféle bírálatok, különösen kezdő vagy nem raffinált tenyésztőnél mérhetetlen károkat okozhatnak. Sperker Ferencz lovat a kolozsvári bírálat eredménye ugyan meg nem ingatja, mert Gyurót törzsbikának nevei. Jól teszi.«

Igaza van-e vagy nincs, döntse el a szives olvasó.

2. Hogy ötünket küldtek ki bírálni, arról nem tehetek.

3. Most pedig Buzzi Géza Félix kedves szerkesztőnket figyelmeztetem egy *alapos tévedésre* azon csoport bírálatára vonatkozólag, melyben én bíráltam, mert szememmel hál' Istennek nem csak nézek, hanem látok is s kérem jövőre nagyobb alapossággal járjon el az ilyen utóhangok irásában! Hogy a brassói kiállítás radnóthi bikája nem volt olyan, mint kellett volna legyen *ma is mondom és állítom* s akkor meg is feleltem. Tessék elolvasni!*

Hiszen maga Sperker Ferencz is elismerte,

* Éppen azért, mert elolvastuk, tevének megjegyzésünket. Szerk.

hogy Brassóba akkor nem a legjobb bikákat vitte Radnóthról s az én »leszólásom« csak odáig terjedt hogy a kiállítási bikák *„mint“ radnóthi Sperker-féle bikák nem ütötték a mértéket.* Igaz vagy nem?! Határozott tudomásom van arról is, hogy mikor Szerkesztőnk lenn járt Radnóthon, hát a bikák java abból az évjáratból rég el volt adva s ily alapon lehet, hogy elítélte bírálatomat — a jót és szépet, tessék elhinni — tudjuk mi mindenképpen lepecskondirozott erdélyi tenyésztők is méltányolni és a mi a speciell a magyar-erdélyi marha szépségének megállapítását illeti, abban annyira meg van *saját* véleményem, hogy abban senki és semmi nem befolyásol!

Hiszen kérem szépen lehet-e *másképpen* állatot tenyészteni kedvvel, ambícióval, *mint* úgy, ha az *ideál* lelki szeméink előtt van. Ugy-e, hogy nem! S hogy valamelyik állat mennyire közelíti meg fogalmainkat, a szerint tartjuk szebbnek vagy kevésbé szépnek. Ez az »ideál« más lehet a más szemében, más az enyémben, de azért, a miért más a véleménye valakinek, lehet az sokkal helyesebb — csak az én szememben nem az. Én lelkiismerem előtt megrajzolva látom mindig azt a képet, melyiket — bármiről legyen szó — szépek tartok, ezen fogalmaimból nem engedek, de azért tudom méltányolni más véleményét, mert az sokkal helyesebb lehet s *biztosan megtudom ítélni* azt is, hogy a más véleménye mennyiben áll összhangban úgy az általános, mint a magam nézetével — s ha találok összhangot, nem mondom ki azt a merész mondást, hogy »*más mindenki vak, csak én látok.*«

A mi pedig a geryeszegi és záhi tenyészet *külön kiállított* teheneit illeti, hát igen is a záhi »Virág« *szébb* volt, mint a geryeszegi »Bíró«.

Nem tudom miért és honnan mondja Szerkesztőnk, hogy a miért volt egy záhi tehén, azért a geryeszegiek szebbek voltak — hiszen e csoportban csak 1, szóval egy darab geryeszegi tehén volt, az öreg Bíró, mely, nem mondom, hogy nem volt szép, vitt is három díjat, de a Virág szebb volt s ő vitte a II-ikat, a radnóthi Nyertes volt a legszebb, ő vitte az I. díjat. Méltóztassék csak visszaemlékezni, mikor együtt beszélgettünk Sperker direktor ural s kérdeztem mi a véleménye bírálatunkról, hát teljes meglepődését fejezte ki s akkor Szerkesztőnk is egynézetten volt Sperkerrel — most, úgy látszik, megváltozott.*

Distingváljuk tehát a dolgokat, kedves szerkesztőm, itt nem kollekeziós kiállításról van szó, hanem a külön kiállított tehenekről, mert én arról nem tehetek, hogy az a jury, melyik a csoportos gulyabeli kollekeziókat bírálta, hát jobbnak találta a záhit, mint a geryeszegit. Egyébként e tárgyban sziveskedjék majd elolvasni a Mezőgazd. Szemlében novemberben megjelenő cikemet. Azt a véleményt, hogy azok a bírálók, kik között szerénységem is részt vett, »*külön kiállított gulyabeli tehének, továbbá riskamarhák*« bírálatában felületesen járt volna el s nem igazi értékkel minősített volna, tisztelettel *visszautasítom* s azt is kijelentem, hogy minket nem befolyásoltak a staféták, mert a sürgést fülünk mellett elbocsátva, elvégeztük *be- csületesen* a munkánkat, *saját tudásunk és lelkiismeretünk szerint* s e tekintetben annyira tudom munkánk helyességét, hogy én kérem Szerkesztőnk, *sziveskedjék nagyobb*

* Bocsánat, emlékezetünk nem esal meg, de erről egy szó sem esett, a mit magánlevélben a cikkírónak meg is írtunk. Ez tévedés lehet. Szerk.

körültekintéssel irni, mert valakit egyszerűen lerántani, minden igaz ok nélkül, nem *méltó* eljárás egy olyan emberhez, kinek *sulyos* szava még esetleg árthat is annak, a kit ledorongol. *Kérem jelen válaszom teljes szövegében való közlését* és annál a bizonyos bírálatnál az elismerését annak, hogy külön voltak elbírálandók az egyes tehének és külön a kollekeziók. A mennyiben ezen elégtételt nem kapnám meg — kérem az egész levelemet a papirkosárba dobni, mert ez esetben más lapban keresek módot a sulyos vád elhárítására. Pont.*

A takarmányrépa nemesítés és magtermelés végrehajtása.

Irta: Tóth Lajos.

A takarmányrépa nemesítésének és magtermelésének megkezdésével olyan alapfaját kell választani, melyben az elérni kívánt sajátságok már is meg vannak, mert így célunkhoz lényegesen közelebb juthatunk. A nemesítés munkáját őszszel kell megkezdni a megfelelő anyagrépák kiválasztásával.

A nemesítendő fajta megválasztásánál első sorban a piac igényeit vesszük figyelembe s a kereslet mérve szerint többféle irányban is nemesíthetünk, számolnunk kell azonban mindenekelőtt gazdaságunk helyi viszonyaival, mert csak olyan fajtaváltozatok nemesítése lesz eredményes, melyek a nemesítő gazdaságában jól teremnek. A nemesítők újabb időben a termőképesség fokozásánál nem annyira a tömegre, mint inkább a területegységen termelhető tápanyagtartalomra vannak tekintettel. Ezzel kapcsolatban figyelembe veszik a jó eltarthatóságot s tekintettel erre a tökéletes beérést és a kemény húst. Alak szerint jelenleg inkább az eckendorfit jellemző hengeres, továbbá az olajbogyó alakú répák keresettek, melyek a földből eléggé kinőnek, a mely sajátság a könnyű szedhetőség szempontjából fontos. A tápanyagtartalom növelését némely nemesítők a takarmány-cukorrépa nemesítésével akarják elérni. Ezek közül abban a cukorrépaalakú takarmány-cukorrépa a földre nőnek s így a nehezebb szedés termelésüket drágítja, mely miatt elterjedésük nem is ölt nagyobb mérvet. Helyettük eredményesebben nemesíthetők a földből részben kiálló és így könnyebben szedhető olajbogyó alakú és karós gyökerű takarmányrépák közül azok, melyek cukortartalom alapján let-

* Feleletünk is pont. Elvégeztük. Szórol-szóra leközöltük t. irótársunk cikkét, bár nem a „Gazdasági levél“ keretébe illő. De hát az „audiatur et altera pars“ elve szerint kötelességünk az ellenvéleményt is meghallgatni. Hogy külön lettek egyes állatok és külön a kollekeziók elbírálandók, azt a program is már feltüntette és mi a kollekeziókról írtunk és nem az *egyedes* elbírálásról és nem Bíró, Virág és Nyertes-ről s innen jöhetett egy *tevédes* létre, mert hát hogy Szász Ferencz csak egyedeket és nem a kollekeziókat bírálta, azt nem tudhattuk. Mert az a szokás, hogy a ki az egyedeket, az a csoportot is bírálja. Pedig a kollekezióknál ismét fentartjuk véleményünket, hogy Geryeszeg csoportos kiállítása jobb volt a Záhinál. De téved t. cikkírónk abban, hogy az erdélyi szarvasmarha ismereteit valaki is kétségbe vonja. De a ki több fajta jellegeit ismeri, az az egyik fajtát, úgy a másikat is el tudja bírálni, ahhoz speciális szem nem kell. Egyebekben a mit láttunk, azon állításunk mellett meg is maradtunk, a nélkül, hogy a „csalhatatlanság“ elvét fítoztatnánk. De legmélyebb meggyőződésünkben egy „Jottá“-t sem engednénk. Igazunk tudatában írtunk, tévédes legfeljebb a Szász Ferencz egyedes és csoport elbírálása körül történhetett. Szerk.

CASE 40 HP. szántótraktor

nem gyorsjáratu automobil-motorral, hanem lassujáratu, tehát tartós fekvő motorral bir. Ennélfogva

olcsó motorbenzint és olcsó motorolajat

használ. A galántai bemutató **legolcsóbb** üzemű és **legolcsóbb áru** motorja volt.

Vezérképviselő: **HAHN ARTHUR és TÁRSAI, BUDAPEST, VIII., Üllői-ut 52 G.**

tek nemesítve s melyeknek cukortartalma a többi takarmányrépafajtákhoz viszonyítva már is jelentékeny, számokban kifejezve 12—14%. Ezek közé tartozik a Conzen által Glessenben (Rajna mellett) nemesített olajbogyó alakú Lancker-répa és a belőle származó szubstancia-répa, melyet Bleeker-Kohlsaat Grosslupfiában nemesített.

A nemesítő munka őszzel az anyarépák válogatásával veszi kezdetét és úgy történik, hogy a kiszedett répák körül betanított munkásokkal kiszedjük a legjobban megfelelő gyökerű és levelzetű egyedeket.

A levelzet és a répagyökér közötti összefüggésre az az általános nézet, hogy a gyér levelzetű répák nagytestűek és tápanyagban szegényebbek, míg a dusan fejlett, nagy levelekkel bíró egyedek kisebb gyökerűek, de tápdusabbak. A szétterülő levelűeket korán beérőnek, a fodros levelűeket cukordusabbnak tartják. Ezen szabályok alól azonban sokszor van kivétel s alaposabb ítéletet csak a gyökér közelebbi vizsgálata után nyerhetünk és gyökérzetre a 2—3 kg-os, a fajta jellegének leginkább megfelelő formájú répákat választjuk. Átlag a középnagy 1½—2 kg-os répák lesznek a megfelelőek, a melyeken a szivlevelék sértetlenül hagyásával 3—5 cm. levelcsonkot hagyunk és ezután prismákban vagy hűvös, fagymentes pinczében rak tározzuk azokat.

Az átteleltetésnél a fősúlyt arra helyezzük, hogy valamennyi répa azonos körülmények között lehetőleg csírásmentesen teljen át, mert különben tavaszkor tartalmuk lényegesen csökken és ez a tavasszal végzett minőségi vizsgálat eredményét nagyon hátrányosan befolyásolja.

A minőségi vizsgálatot rendszerint tavasszal végezzük, de őszzel is végezhetjük azt és az ekkor kapott eredmények egyuttal megbízhatóbbak, mert a tavaszig beálló több-kevesebb anyagvesztést pontosan megállapítani s valamennyi répánál egyenlő arányúvá tenni tökéletesen nem tudjuk. Legtöbb helyen mégis azért végzik a minőségi vizsgálatot tavasszal, mert az ezen célból őszzel átfurt répák a télen át nagyobb arányban romlanak még akkor is, ha a nyílásokat durva gyapottal vagy faszépporral betömjük.

A takarmányrépa-nemesítők a minőség megállapításánál rendszerint csak a cukortartalmat veszik figyelembe. Egyesek meghatározzák ugyan a fajsúlyt, a száraz anyagot és a proteintartalmat is, ámde a száraz anyag és a protein meghatározása nem föltétlenül szükséges, mert a cukortartalommal rendszerint ezek is növekednek. Viszont egyedül a fajsúlyt megállapítani nem elégséges, mert megbízhatatlan támpontot nyújt a cukor, illetve a többi értékes anyag mennyiségére. A cukortartalom meghatározása azonban okvetlenül szükséges, mert egyéb támpont hiányában ezt ismernünk kell s egyuttal elégséges és megbízható értékmegállapítási mód.

A cukortartalom meghatározása polározással történik. Az ehhez szükséges eszközöket és magát az eljárást a hely szűke miatt nem ismertetem, de az bármely szakkönyvben megtalálható és ezen irányban az Orsz. m. kir. növény-nemesítő intézet is tájékoztatást nyújt ugyan. Ezen okból nem terjeszkedem ki a répa-magtermesztés végrehajtásának ismertetésére sem. Szükségesnek vélem azonban kiemelni a a takarmányrépa nemesítésénél a legfontosabbat, az elittövek kezelését, mert ennek termése adja a nemesítés további anyagát, míg a többi

osztályok magja rendszerint a nagybani termelésre, illetve eladásra szolgál.

Elittövek gyanánt a formájukra és cukortartalomra legjobb anyarépák szerepelnek és ezeket úgy kell kiültetni, hogy virágzás idején egymással ne keresztezdhessenek. Ennek biztosítása céljából nem szükséges a töveknek különböző helyekre ültetése, valamennyit az elit-kertben ültetjük el, azonban az egyes töveket virágzás előtt izolálni kell. Az izolátorok készülhetnek sűrű tüll-szövetből, melyet hengeralku drótvázra huzunk és a tő fölé borítva a földbe erősítjük. A földbe erősítés a drótváz függélyes és hegyben végződő bordáinak leszurásával 20—30 cm. mélyen történik. A tüll-szövet azonban nem a legmegfelelőbb izolátor, ugyanis a virág termékenyítését nem annyira a repülő rovarok, hanem inkább az apró mászó rovarok, Sprengel megfigyelései szerint főleg a Chenopodiaceák végzik s ezen apró rovarok ellen a tüll szövevel eszközölt izolálás nem bizonyul egészen tökéletesnek. Kühle olajjal átitatott papirizolátorokkal kezdett dolgozni s ezek biztosabban izolálnak, bár a magkötés ezek alatt gyengébb. Az izolálás tökéletes és pontos keresztülvitele igen lényeges körülmény, mert csak így tudjuk az elittövekből kiinduló törzseket tisztán kitenyészteni s a jelleg azonosságát, a fajtisztaságot évről-évre megőrizni.

A következő évben az izolált elit-tövek magját az Elit-kertben parcellánként külön-külön vetjük, míg a többi mag a nagybani termelésre, illetve eladásra szolgál.

Mint hogy a répa két éves növény, azért ha az összes magot elvetjük, akkor ismételtén csak két év múlva kapunk magot. Hogy tehát az első év után a másodikban is legyen vetőmagunk, célszerű a mag felét a második évi vetésre megtartani s ilyenformán párhuzamosan végezzük a nemesítést. Ezáltal nemesítési munkánk sokkal kiegyenlítettebb lesz, mint lenne akkor, ha a páros évek anyagát ismételtén a szántóföldi termésből kellene válogatni. A nemesítési munkát azonban nem okvetlenül szükséges a páratlan és páros években végezni, elégséges lehet az is, ha a páratlan évek elit-magjából egy részt mindig hagyunk a páros évekre is és így a páratlan évek munkájával a páros évek magtermését is tulajdonképpen javítjuk. Ismételtén kell azonban hangsúlyoznom, hogy ismét és ismét a legjobb törzsekből kiválogatott elit töveket mindig izolálnunk kell virágzaskor, mert mi helyt az elit tő keresztezódik, az utódokban a tiszta jelleg kiválogatása sok nehézséget okoz.

Ősszel az elit-tövek magjából származó összes utódokat átvizsgáljuk s a meg nem felelő egyedeket már most kiselejtezzük. A megmaradtakat tavasszal beltartalomra is átvizsgáljuk s a kívánható cukorszázaléknál kevesebbet mutató egyedeket kidobjuk, a megmaradtakat pedig a további években együtt kezelhetjük. Ha az elit-tövek utódai között igen sok rossz mutatkozik, akkor az egész családot kizárjuk a további szaporításból, a megtartott családokról pedig tudnunk kell, hogy mintegy 4—5 évi tenyész-kiválasztás után teljesen fajtiszták lehetnek.

A nemesítés további folyamata alatt a legjobb családok kiváló töveit évről-évre mint elit-anyagot kiválogatjuk, beltartalomra átvizsgáljuk s az elit kertben ültetjük el, virágzaskor izoláljuk őket. Ezeknek termését szintén az elit-kertben parcellánként elkülönítve vetjük el, a többi tövek termése pedig kikerül az elit-kertből a nagyban való termeléshez. Ilyen alapon, mint hogy a magtermelés anyagának szabályszerű kiindulása ismételtén és ismételtén az elit-kertből történik, terményünk évről-évre javulni fog.

A későbbi években a munka egyszerűsítése céljából az egyforma jellegű törzseket összekeverve is tovább szaporíthatjuk, célszerűbb azonban az egyes törzseket minél tovább elkülönítve kezelni, külön prizmákban eltarthatóságukról is meggyőződni s az összevegyítést csak akkor eszközölni, a mikor a törzsek minden tulajdonságát ismerjük. A legjobb törzseket természetesen állandóan külön kezeljük s a nemesítés később már csak néhány legkiválóbb törzsre szorítkozik, a további eliteket már csak ezekből válogatjuk, de mindig izoláljuk őket.

Az elit-parcellákra a magot fészekbe vetjük egyenlő sor- és fészektávolságra. Ezen vetési mód mellett jobban elszaporíthatjuk az eliteket és növényzetünk egyöntetűbb lesz. Természetes követelmény, hogy az elit-kert talaja is legalább szakaszonként egyforma minőségű legyen, mert csak így mondhatjuk az egyes parcellák fejlődése és gyökértermése között eltérő sajátságokat az anyató egyedi tulajdonságainak.

A takarmányrépamag nagybani termelését jelentékenyen olcsóbbá tehetjük a dugványrépák használatával. A dugványrépák használata ezidőszertől jobban a cukorrépa magtermelésénél szokásos és ilyen módon a magnak nagybani szaporítása a következő:

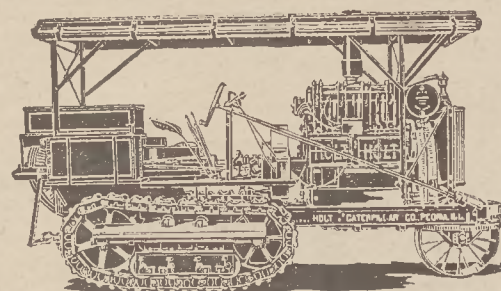
A magot 30—35 cm. sortávokra ültetjük s 10—12 cm.-re egyezzük ki. Ilyen sűrű állásban a répa nem fejlődik ki teljes nagyságúra, de viszont ily módon egy kat. holdon annyi anyarépának való gyökeret kaphatunk, a mennyit rendes kifejlődhetés esetén 10 kat. holdon kaphatnánk. Ilyen eljárással jelentékeny terület- és munkamegtakarítást érünk el, ez utóbbi főleg abban is nyilvánul, hogy a dugványrépákat ültetőfával is elültethetjük, míg a rendes nagyságú anyarépákat ásóval ültetjük, a mi jóval lassabb munka.

A takarmányrépa magtermelésének ezen módját azonban ezidőszertől még, mint biztos jót, föltétlenül ajánlani nem lehet, mert erről a magról egyesek azt állítják, hogy utána kisebb répák teremnek s így kevesebb termést ad a nélkül, hogy ennek arányában a minőség javulna. Hazai magkereskedőink ilyen répamagot *tudva* nem is árusítanak. Hogy ez tényleg megfelelő-e a valóságnak, ebben az irányban most folynak a kísérletek, eddig még semmiféle határozott adatral nem rendelkezünk arra nézve, hogy a dugványrépák használata a takarmányrépa magtermelésénél hátrányos-e vagy nem. Ha a kísérletek ki fogják mutatni, hogy a dugványrépák használata semmiféle hátránnyal nem jár, már most tudnunk kell, hogy ilyen termelési módnál az elit tövek izolálását még fokozottabb mértékben, a lehető legnagyobb pontossággal kell keresztülvinnünk, különösen akkor, ha — mint rendszeren lenni szokott — több fajtaváltozatot nemesítünk. Mert míg a teljesen kifejlett anyarépánál az alak egyöntetűsége némi támpontot nyújt arra nézve, hogy idegen kereszteződés nem lépett fel, addig a dugványoknál ez a támpontunk nincs meg, miután rendes alakjukat nem fejleszthették ki. Az elit-tövek magjából elvetett elit-parcellák termésén rendszerint még nem tudjuk megállapítani a véletlen kereszteződést, bár ezek teljesen kifejlődtek, ugyanis a keresztezés összes első ivadékaival az uralkodó tulajdonságok egyformán eltakarják a visszaesőket s így mind egyforma jelleget mutatnak, osztás, illetve eltérő alak csak a második generációnál léphet fel.

A sikeres takarmányrépa-nemesítés és magtermelés elengedhetetlen föltétele a szakszerűség, mert csak így tudjuk hazai répa-termelésünket a kívánt mértékben jövedelmezőbbé tenni s

A CATERPILLAR a legmegbízhatóbb, leggazdaságosabb üzemű egyetlen traktor, mely tartós esőzés után, mélyen felázott talajon vagy laza futóhomokon, sőt lápföldeken, hol kerekes traktor még csak megmozdulni sem tud, sőt ökörvagy lófogát is csak sok bajjal vergődik át, fennakadás nélkül dolgozik.

A CATERPILLAR egyaránt beválik szántásnál, tárcsásboronák, aratógépek vagy más munkaeszközök vontatásánál és fuvarozásnál. * * * * *

HOLT CATERPILLAR COMPANY VEZÉRKÉPVISELETE, Budapest, V., Hold-utca 15.

répmagunk számára a hazai piacot biztosítani, sőt még a külföldi piacokon is könnyű szerrel tért hódítani.

A szántás.

Irta: Végh Kálmán Mátyás.

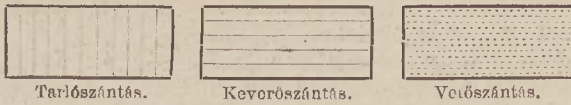
A gazdálkodás »tudományos művészetéről« is lehet mondani, hogy mindenki ért hozzá, mint az orvosláshoz és mégis azt látja a gyakorlott szem, hogy legtöbbször nem értenek hozzá, sőt a kik értenek, azok sem jól csinálják, illetőleg ezernyi teendőik között elfelejtenek utána nézni. Így történt azután, hogy még oly elemi, de mindennél fontosabb munka is, mint a szántás, rosszul végeztetik, az amugy is tulterhelt igavonók fölösleges megterhelésével, mondhatnám kétszeres munkájával.

Az, hogy a kopott ekerészek kicserélésétől úgy fázik sok gazda, mint a törpegazdaság a patkóltatástól, már önmagában öreg hiba; mert itt-ott kopott, csorbult, hiányos géppel annál kevesebbé lehet jó munkát végezni, minél nehezebb még teljes új géppel, ekével is helytelen beállítás, összhangzó szerelés nélkül sikeresen szántani. Száz, nem egy ekén hiányzik a *tarlólap* fele, meg a *talp*; parányira kopott az *ekervas*; csempe a *párna*; kajla a tengely; kigyózólag mozog a két kerék; és a többi. Pedig hát ezekkel az apróknak látszó hibákkal is úgy el lehet rontani a munkát, hogy utána 30—40—50%-kal is kevesebb termés mutatkozik. Az eke ugyanis bármily egyszerűnek látszó, mégis komplikált gépezet, a melynek minden izéhez hosszú magyarázat fér és vagy egyik vagy másik ökrünket rövidesen lecsigázhatjuk vele. De másról akarok most írni, nem az ekéről.

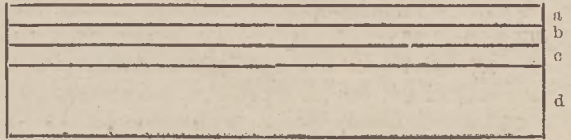
Minden olvasottabb gazda tudja mi a tarlószántás, keverő szántás és vetőszántás és mégis sok szántást végig lehet nézni, a míg ezek helyesen végeztetnek. Sok esetben az eke a hibás, melyet ha a *korona* legfelső fokára rögzítenek is a *harántvassal*, mégis mélyen jár és ha legalsó fokra tesznek is, akkor sem jár elég mélyen, mert ilyenkor más ekék alkalmazásával lehet csak helyrehozni az elromlott ekét.

Pedig a szántások kellő mélységének betartása nagyon fontos. Ha p. o. a tarlóbuktatást a szokásos 6—8 cm-nél mélyebbre vesszük, *először* is jószágunkat csigázzuk le vele céltalanul, mert a megüledett tarlóból 12—14—16 cm.-t lehasítani, pláne mint béreseink szokták tenni még a csoroszllya levételével is, az igavonó erőnek kétszeresé, ne mondjam harmadfélszeresé teszi a munkáját és sok gazda ökrei már a tarlószántáskor leromlanak, holott a nagy melegben rendszeren csak csalamádé takarmányon úgy is nehéz munkát végeznek, ha hajnaltól estig szántanak. A keverőszántás a mélyen lefordított tarlót, ha nem is akkora, de szintén a kellenél nagyobb munkával visszafordítja; holott ha tarlószántáskor a 10 cm.-t nem engedjük volna túlhaladni e szántáskor, könnyű munkát végzett volna a jószágunk; keveréskor pedig a már meglazul felső réteghez még 5—6 cm.-t hozzávetéseni az eleveből szintén nem tette volna nehezebbé a munkát, mint volt tarlósántáskor. Jurenké ekével meg éppen meg van könnyítve, mert ez ma a legjobb eke.

Másodszor meg a két szántás szabályos mélységének be nem tartásával az alább ismertetendő komikus helyzetet teremtjük meg. Mielőtt ezt leírnám, állapítsunk meg bizonyos jeleket a tarlókeverő- és vetőszántás talajjavító munkájának teljes megérthetésére. Legyenek ezek a következők:

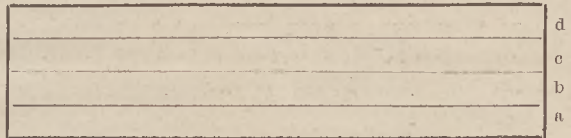
A talaj pedig a szántások előtt így néz ki:

Az *a*) réteg a földfeletti torzsot, fűvet, gyommagvakat, növényi-, állati hulladékokat, tehát televényt képező réteget jelenti; *b*) réteg azt a felső földréteget, melyben a kalászos nyaka, felső, vastag gyökerei vannak; *c*) pedig azt a tápnedvekben megszegényült földszületet, honnét a bojtos gyökérzet felszívta azokat és felvitte a nyakba (tehát *b*-be és *a*-ba is) szárba, levélbe, kalászba; *d*) réteg pedig a pihent, tápduc, a felsőbbeknél, de kivált *c*-nél rendszeren feketébb talajrészt jelzi.

A szántás célja az, hogy *d* réteg felükre kerüljön, a mag ebbe vettessék el; alája a *b* jusson és a fejlődő növény gyökérzete itt találjon táplálékot; végre hogy *c* réteg alulra hagyják; oda, hol szántás előtt *d* volt; itt az év folyamán át tápsokkal telítették és a harmadik (I. az aratott növény vetési éve, II. a szántás éve, III-ik a 2-ik, azaz új szántások éve p. o. 1913, 1914., 1915.) évben történő szántáskor újra felülre jusson, természetesen nagy átlagban szólván, mert a vetésforgókból elő állható kombinációkat figyelmen kívül hagyom.

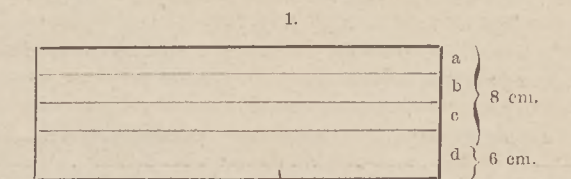
Ez itt szép hegedűszóban van elmondva; meg is érthető; helyben is fog hagyni. Mégis a leggyakoribb, a kisgazdák részéről legközönségebben elkövetett hiba, hogy tarlószántáskor lemennek egész *d* rétegig és ilyen rétegezést hoznak létre:

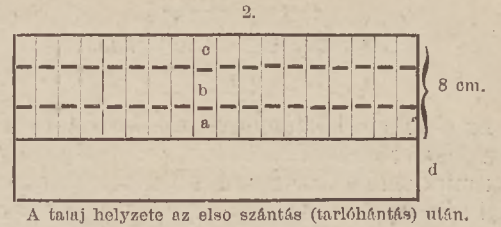
A keverőszántásnál azután, hogy *hiba* ne esék, ugyanolyan mélyen alászántják a fentebbi réteget, tehát a torzsa, tarló újra felülre kerül, legjobb esetben keveredik *a* és *b* *c*-vel, az elvetett mag tápnedvek hiányában csenevészén fejlődő növénynek a kiélt rétegekben, a mint az *a* *b*-vel beléje vitt csekélyke korhany sem képes megjavítani és csak utóbb, ha addig ki nem hagyott, ki nem száradt, éri el a pihent, tápduc *d* réteget. Az összes növényi, állati ellenségek pedig a *b* *c*-ben vigan tenyésznek tovább.

Ez a közönségesen észlelt kisgazda-szántás, mely hallott harangozni, de nem tudja hol; holott a tarlószántásról, de ezt helyesen nem tudja alkalmazni. És az a komikus helyzet, miről fentebb szóltam.

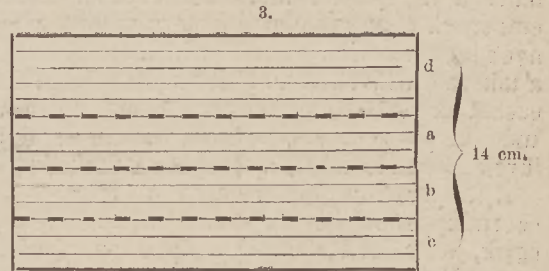
Ezzel szemben lássuk a helyesen alkalmazott szántásokat és az általuk teremtett talajjavítást grafice, tizennégy centiméteres szántást czélován a talaj előkészítésével.

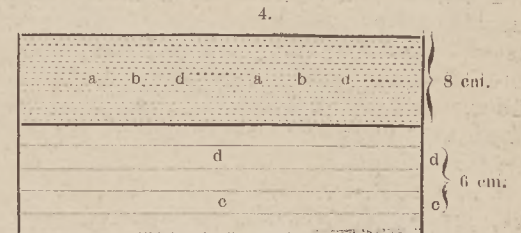
A talaj helyzete szántás előtt. Fent ismertetve.

A talaj helyzete az első szántás (tarlósántás) után.

A talaj helyzete a második (keverő) szántás után.

A talaj helyzete harmadik (vetőszántás) után.

Látható ezekből, hogy a kiélt *c* réteg a helyesen alkalmazott mélységek gondos betartása következtében alulra került; a televényes, tápduc részek pedig felülre. Ez által két célt értünk el, még pedig igen nagy célt: jó ágyat vetettünk jövő reményeink, a vetőmagvak részére; felényi, hogy ne mondjam még kevesebb munkát végzettünk jószágainkkal, melyek éppen nem fognak leromlani, mert a munkát két, sőt három részre osztottuk; a járkálás több lesz, de ezt a jószág nem sinyl meg, ha különben nem csuzos, pókos stb.

Végül még csak azt jegyzem meg, hogy a fenti méreteket nem kell szószerint venni mert a tarlószántás lehet 10 cm. mély is, alkalmas talajon tárcsázás is, a keverő pedig mehet 18 cm.-re is esetleg, bár 14—15 cm. mély szántás kalászosok alá teljesen elég.

Felhívjuk

a t. cz. gazdaközönség figyelmét a

gyapju-aukcziókra,

melyek második sorozata folyó évi október hó 8-án veszi kezdetét.

Az aukcziókra felküldött és „Gyapjuárverések Magyar Általános Hitelbank, Budapest, Dunaparti teherpályaudvar“ czimzett gyapjuküldemények ingyen raktározásban részesülnek. — Bejelentéseket elfogad és mindennemű felvilágosítással szolgál:

Magyar Általános Hitelbank
Áruosztály — Gyapjuárverések
Budapest, V., Nádor-utcza 12. sz.

SVÁJCZI TENYÉSZÁLLAT KIVITELI TÁRSASÁG

(SOCIÉTÉ D'EXPORTATION DE BÉTAIL SUISSE POUR LA REPRODUCTION)

VAS LAJOS & BLOCH CHARLES

Sürgönczim: „REPRODUCTOR“ BUDAPEST.

Tisztelettel értesítjük t. Ügyfeleinket, hogy tenyészállatainknak az Alpesekről való lehajtását augusztus hó 14-én kezdjük meg és ez időtől fogva **cossonay-i** (Vaud kanton, Wattland) telepünkön **nagyszámu, bőtejelésre gonddal válogatott, legelsőrendű simmenthali és berni készletünk** rendelkezésre áll.

BUDAPEST, IX., FERENCZ-KÖRUT 36.

COSSONAY (SVÁJCZ)

Telefon: JÓZSEF 33—36.

Részletes utitervet és előzetes bejelentésre **Yverdon** vagy **Lausanne** állomásra gépkocsit készséggel küldünk. Angol importunkhoz előjegyzéseket még néhány napig elfogadunk. Hollandi, keletfriz, wilstermarsch, wesermarsch stb. **láp-fajták** megbízható és előnyös beszerzési forrása. Számos elismerő levél! Előnyös árak!

Az üszög.

Irta: Dr. Rapáics Raymund.

III.

Az előbbeni közleményben felsorolt és röviden ismertetett üszökökön kívül még nagyon sok mindenféle üszög van, sőt a tárgyalt gazdasági növényeken is élnek még más üszökök is, mint a melyekkel megismerkedtünk. Gazdaembernek nemcsak éppen a természetett növények legfontosabb üszökeit kell ismernie, hanem a takarmányfüvekéit is. Ezért nagy vonásokban ezeket az üszököket is leírom. Nem az üszökök tudományos rendszere szerint, hanem az egyes füvek szerint tekintjük át ezeket az üszököket.

A tippakonok, nevezetesen a fehér- és a czérnatippakon két faja él a kőüszögnek. Az egyik, a *Tilletia decipiens* éppen úgy, mint a buza kőüszke, a szemekben fejleszti a konidiumok fekete tömegét. Az ilyen üszkös tippakon bugájában a pelyvák között apró, kemény szemeket találunk, a melyeknek a belsejében fekete üszögpor van. Ez szétdőrszölve éppen olyan büdös, mint a buza kőüszke. Ha ez az üszög rongálja a tippant, akkor a fű elveszti sudár növényét és eltöppül.

A *Tilletia striiformis* a tippan (és egyéb füvek, így az ecsetpázsit, borjupázsit, franczia perje, rozsnokok, ebir, csenkeszek, mézpázsit, angol és olasz perje, végül a szorosabb értelemben vett perjék) szárán és levelén él. A füvek szalmáján és levelén eleinte fekete csikok jelentkeznek, a melyek a bőr alatt tejlődő üszögpor jelenlétét árulják el. Később a bőr itt a sávokon felreped és ekkor az érett konidiumok szétporoznak.

Az ecsetpázsiton a már említett üszögfajon kívül még egy él, a mely szintén a szalmában és a levelén kártékonykodik. Ezt az üszköt már ismerjük, ez nevezetesen az *Urocystis occulta*, a rozs szárüszke.

A borjupázsiton a takarmányfüvek közösleges levélüszke, a *Tilletia striiformis* él.

A franczia perjén a takarmányfüvek közösleges levélüszkén és a rozs szárüszkén kívül még egy üszög él, nevezetesen az *Urocystis agropyri*, a mely a rozs szárüszkétől főként csak abban különbözik, hogy gombafonalai a füvek tarackjaiban, illetve töveiben áttelelnék. A franczia perjén kívül még a rozsnokokon, csenkeszekon és a szorosabb értelemben vett perjéken (*Poa-nemzetség*), továbbá és főként a tarackokon él.

A franczia perjének még egy teletlő, sőt mondhatjuk évelő üszke van, nevezetesen az évelő porüszög, *Ustilago perennans*. Ez, mint a gabonák porüszkei a virágzatban él és a virágokat rombolja szét fekete üszögporrá. Gyakran csak a bugái, ágai maradnak meg a virágzattól. A gombafonalak a fű tövében áttelelnék és ezért a fertőzött növény évről évre mindig üszkös bugákat növel.

Az aranyzab és a szösös zab bugáját egy porüszög, az *Ustilago segetum* rongálja. A rozsnokok porüszke az *Ustilago bromivora*, a mely főként a puha rozsnokon kártékonykodik. A míg ez a porüszög a bugát rongálja, más keltő a szalmát és a leveleket támadja meg, nevezetesen a füvek közösleges levélüszke és az évelő szárüszög.

Az ebirnek nálunk nincsen más üszke, mint a füvek közösleges levélüszke.

A csenkeszek bugájának porüszkét ugyanaz az üszög okozza, a mely az aranyzab és a szösös zab bugáját rongálja. Ezenkívül a füvek közösleges levélüszke és az évelő szárüszög is

megtámadják a csenkeszeket, de persze csak a szalmát és a leveleket.

A mézpázsit lombján a levélüszög él. Ezenkívül a bugájában is találunk üszköt és pedig egy kőüszköt, a melynek tudományos neve: *Tilletia holci*, a mely hasonló kárt okoz, mint a tippan kőüszke.

A harmatkása levelén az *Ustilago longissima* okoz fekete sávokat, szárüszke pedig az *Ustilago hypodytes*. Ennek üszögpora többnyire a szár felületén, a levélhüvely alatt található.

Sok mindenféle üszög él az angol (és az olasz) perjén. A kalász porüszkét az *Ustilago segetum* okozza. A szemekben több üszög található, leggyakrabban a *Tilletia lolii*. A fűvön a rozs szárüszkén kívül a közösleges levélüszög, a szalmán pedig az *Ustilago hypodytes* él.

A perjéken (*Poa*) szintén több üszögfaj található. A ritkábbaktól eltekintve, megemlítem a rozs szárüszkét, a közösleges levélüszköt és az évelő szárüszköt. A szemekben a buza kőüszkének fekete porára akadhatunk.

A komócsint kerüli az üszög.

Végül megemlékezem még itt egy igen érdekes gombáról, a mely egyes kutatók szerint minden valószínűség szerint üszöggomba. Bizonyossággal azonban semmit sem tudunk erre vonatkozólag. A gombáról, mert csak meddő fonalait ismerjük.

Ez a gomba a szédítő vadóc (Lolium temulentum) — egy a tavasziakban nem ritka és veszedelmes gyom — élőködője, illetve vele együtt él. A szemekben a sikérréteg fölött található ennek a gombának a fonalai. A szemből kikelő növénybe belenő a gomba is és együtt nő a vadócczal, a melyben különösen a bütykök táján könnyen megtalálható. Mikor a kalászban a szemek kifejlődnek oda is behatol.

A mint látjuk, a gomba a növekedésben olyanképpen viselkedik, mint például a buza porüszke, de hogy a külső fertőzés miként történik, nem tudjuk. Lehet, hogy nincs is ilyenre szüksége a gombának.

A szédítő vadóc mérgező hatása a temulin nevű alkaloida eredménye. Ez a mérge csak akkor fejlődik a vadóccban, ha ez a gomba benne van. A gombától megtisztított szemekből növő növények termése nem mérgező. Régebben sok bajt okozott a vadóccmérgezés, ma már a gabonából kitisztítódik. Legfeljebb néha a zabban maradhat nagyobb mennyiségben és így esetleg a lovakra válhat veszedelmessé.

KÖNYVISMERTETÉS.

A magyar szent korona országainak hitelintézetei az 1894—1909. években. Magyar Statisztikai közlemények 35 kötete. Szerkeszti és kiadja a m. kir. központi statisztikai hivatal. Ára 6 korona. Habár a statisztikai hivatal évenként kimutatásokat közöl a hitelintézetekről, mégis szükségét érezzük ily összehasonlító műnek, mely másfélévtizedi működésüket mutatja ki számokban s élénk tárja azt az élénk hullámzást, különösen azt az óriási felülzárulást, mely a feltüntetett 15 év alatt a hitelintézetben létrejött. A hitelnyújtás és vétel minden ágában számban és összegek nagyságában csodálatos azon emelkedés, mely hazai hitelviszonyainkat mondott idő alatt oly magas színvonalra emelte, hogy a nyugateurópai birodalmakkal is kiállhatja e tekintetben a versenyt. Jól esik a gazdaembernek (nemcsak a kereskedőnek) tudomásul venni ezeket s habár az 1912. és 1913. év szomorú pénzügyi helyzete

lehangolólag hat is kedélyünkre, azért mégis a nagy hitelintézményi hálózat s a jól szervezett hitelügyek azon reménnyel kecsegtetnek, hogy a közeljövőben helyreáll e téren is az európai egyensúly s a pénzügyi helyzet nem lesz vigasztalan hazánkban. A szóban levő könyv az általános részen kívül táblázatosan tünteti fel az összes bankokat és takarékpénztárakat, földhitelintézeteket, szövetkezeteket, a hitelintézeteket együtt és részletesen, a záloglevélkibocsátó-intézeteket, községi takarékpénztárakat, postatakarékpénztárt és az osztrák-magyar bankot.

A marosvásárhelyi kereskedelmi és iparkamara jelentése. Marostorda-, Csik-, Háromszék-, Udvarhelyvármegye és Marosvásárhelyi kir. városi közgazdasági állapotáról az 1912. évben. A gondos és részleghajtás nélküli s a helyzetet őszintén feltáró jelentést, mely a kereskedelem, ipar és közlekedés minden ágát felöleli, még a mezőgazdára nézve is érdekes fejezeteket foglal magában, a mennyiben a kamara területén történtek hű tükrét adván, különösen közli: a földmivesnép segítségét, a mezőgazdasági terményekkel, állatokkal és állati terményekkel, valamint erdei termékekkel üzött kereskedelem részletes befolyását. Az érdekes s sok hasznos és tanulságos dolgot tartalmazó jelentést t. olvasóink szíves figyelmébe ajánljuk.

Magyarország községeinek háztartása az 1908. évben. Szerkeszti és kiadja a m. kir. központi statisztikai hivatal. Ára 14 korona. Hatalmas kiterjedésű kötet, melyből Magyarország összes községeiről fontos adatokat tudhatunk meg, ilyenek: összes területe k. holdakban, ebből önálló puszták és erdők, népesség 1900 és 1910-ben (fájdalom a kivándorlás s városba özőnlés folytán többnyire 1910-ben kisebb a létszám) távol a körjegyzőtől, körorvostól és gyógyszerértől (ezek is szomorú rovatok), szegények, gyógyíthatlan betegek, testi és szellemi nyomorékok és elhagyott gyermekek (ezek még szomorúbb számadatok), kézi és igás közmunka, állami adó, közterhek, fejenkénti közteher, községi pótló %-ban, több évi összehasonlítva s átlag; a községek különböző bevételei s kiadásai s ez utóbbiak hovatfordítása; fontosabb vagyonalkatrészek, adósság 1908. végén; alapok; közbirtokossági vagyon, ebből föld s annak kat. tiszta jövedelme. Bizony sok nagyon lehangoló anyagi tény látunk e számadás-kivonatból, mely 12418 községről van a műben feldolgozva. Ki a sorok között tud olvasni, láthatja, mily sok helyen nem ismerik a takarékoskosságot, pocsékolják a vagyont, a pótló kivétéssel pazarul bánnak stb. A számok tömkelegében kutatva s összehasonlításokat téve, rájövünk arra is, hol van jeles, jó vagy gyenge, sőt rossz közigazgatás. Különben a hivatalos lassúság jellemző adatait mutatja az a kis táblázat, mely a 27. oldalon van s számszerűleg kimutatja, hogy az 1908. évi számadások közül még 1911. végén sem volt megegyelő felülvizsgálva 248 és ezen időig készen sem volt 2 községbeli. Ily jelenségekhez igazán nem kell magyarázat.

KÖNYVISMERTETÉS.

A Kodolányi-féle Gazdasági Zsebnaptár az 1914. évre már megjelent. Ezen 54-ik évfolyamát élő s a gazdatársadalom közkedveltségének örvendő zsebnaptár teljesen ujonnan lett átdolgozva s a szerkesztőség fáradtságot és költséget nem kimélt, hogy a mai kor

BENZINMOTOROS ÜTMOZDONYOK

cséplési és vontatási célra.

:: 12-től 25 lóerőig ::

Nagyobb gazdaságokban megbecsülhetetlen vonóerő. A legrosszabb utakon is óriási terneket képes vonatni. Mint cséplőmotor is megfizethetetlen és felülmúlja az összes eddig létező magánjáró motorokat. Üzemük absolute biztos és olcsó. Szerkezeik rendkívül egyszerűek és tartósak.

Kérjen árajánlatot: **MAGYAR MOTOR- és GÉPGYÁR R.-T.**
SZOMBATHELY. = BUDAPEST, VI., VÁCZI-KÖRUT 61.

nagyobb igényeinek megfelelőleg kibővítsé a naptár tartalmát a lehetőség határáig.

A *Gazdasági Lapok* szerkesztősége, mely a naptár szerkesztését már évek óta végzi, már eddig is tanujelét adta annak, hogy minél gazdagabbá kívánja tenni a reá bizott naptár tartalmát, de különösen az idén annyi újítást vitt véghez, hogy annak rövid felsorolása is lapjaink egy egész hasábját veszi igénybe, mindazonáltal kötelességünknek tartjuk a t. olvasóink tájékoztatására az új táblázatok s kiegészítéseket sorrendben megnevezni.

A naptári részhez hozzá csatoltuk a törvénykezési szünnapok jegyzékét s ezzel más naptár beszerzését teljesen fölöslegessé tettük.

A bélyegilletékek táblázatánál teljesebb díj-jegyzékét tettünk az eddigi helyébe. A postais és távirdadijszabást a legutóbb kiadott hivatalos füzet alapján teljesen új alakban s az eddiginél tetemesen nagyobb terjedelemben közöljük.

Az ércpénztábla kiegészítéseül a pénznemek átszámítási táblázatát is közreadjuk.

A növénytermelési részben felvettünk két komlótáblázatot, melyeket *dr. Cséner Lajos* gazdasági szaktanár állított össze.

Az állattenyésztési részben különösen számos új táblázatot soroztunk be, nevezetesen: Az állatok életkorának megállapításához a sertést, kutyát és macskát is felvettük teljesség okáért.

Teljesen új táblázatok:

Az ivar- és tenyészerettség.

Az ivarzás ideje.

Az apa- és anyaállatok aránya.

Vemhesség tartama.

Szoptatás idő.

A tojás és kotlás.

Napi víz-, só- és alomszükséglet.

Az állatok trágyatermelésének kiszámítása.

Élősúly és vágósúly közti %-os arány.

Súlyvesztés az állatok szállítása közben.

A ló tehetősége.

Szavatossági hibák és határidők.

Ragadós betegségek lappangási ideje.

A rendes hőmérséklet, érverés és légzés.

Mind oly dolgok, melyek a gazdákra nézve fontos adatokat tartalmaznak és igen sok levelezéstől, kérdezősködéstől, időmulasztástól kímélik meg az állattartót, kereskedőt vagy tenyésztőt.

Mindezekon kívül még az országos vásárok jegyzékét is tökéletesen újra szedettük a m. kir. kereskedelemügyi ministerium legújabb hivatalos kiadványa alapján, úgy hogy a legújabb rendszeresített vásárok is fel vannak benne véve s minden időközi változás befigyaltatik.

És ezen tömeges és költséges javítások és bővítések dacára a naptár ára az eddigi maradt: 2 K 80 fillér; ajánlottan, mint nyomtatvány, keresztkötésben 3 K 15 f.; ajánlottan, zárt küldemény gyanánt 3 K 25 f.; utánvétellel 3 K 45 f. Kapható a *Gazdasági Lapok* kiadóhivatalában Budapest, VIII. ker., József-utca 15. szám, földszint.

Kérdések és feleletek.

Kérdés. Arató-szerződés.

Nemsokára itt az aratókkal kötendő szerződés ideje, azért bátorkodom tapasztaltabb gazdátársaimat megkérdezni, vajjon érdemes-e úgy egyezkedni az aratókkal, hogy azok legyenek egytűl a cséplőgép munkásai? Persze, így csak aratás befejezte után kezdhettek csépleni és legfeljebb árpa levágása után, míg a zab beéri, lehet 1—2 napig csépleni. A késedelem körülbelül 7—8 nap, nem lesz ez hátrányos a gabonára s annak értékesítésére? Szíves választ kér

Egy kezdő gazda.

Kérdés. Gyomos buza.

Korai veté-ü egyik búzám, mely kisbérlőktől

visszavett földben van, annyira gazos már most, hogy okvetlen ki kell szántanom. Kérdés, érdeemes-e ily gyomos talajba újból búzát vetni, vagy inkább kapással vessem el tavasszal?

Z. I.

Kérdés. Burgonyafajta.

Igen jó ízű, jól főzhető és elég bőven termő burgonyafajtam van (melyből egy párt mellékelve be is küldök a szerkesztőségnek) de nem tudom nevét. Színe rózsaszín, gumói lapos gömbölyűek, elég szabályosak, aránylag elég nagy számu szem van rajtuk. A héj vékony, de nem teljesen sima, hanem kissé pikkelyes, mint a kék (néhol vaskrumplinak nevezett) burgonyánál szokott lenni. Kérem a burgonyafajta nevét meghatározni s velem közölni.

R. A.

Kérdés. Szőlőfajták különbsége.

Hegyi szőlőm van, melyben rajnai rizlingi, mézesfehér, szlankamenka és olasz rizlingi szőlőfajták vannak, külön-külön táblákban ültetve, de egyszerűség okáért egyszerre szedtem és préseltem ki (összekeverve) az egész termést, úgy hogy csakis egyféle borom termett. Most, hogy már kissé belejöttem a szőlő mivélésébe és olvastam egy pár szakkönyvet, azon gondolatom támadt, nem lehetne-e a 4 fajta szőlő mindegyikét külön-külön szedni, préseltetni s így 4-féle bort értékesíteni, melyek talán mint ugynevezett fajborok több pénzt hoznának a konyhára mint az eddig termelt tömegbor? Kérem borászati szakértársaimat, tudásák b. véleményüket e tárgyban a G. I. hasábjain. Előre köszönet.

F. V.

Felelet. *Paszuly beszerzése* című kérdésre.

Jó minőségű s vetőre is alkalmas bab a »Mezőgazdasági Kalauz« szerinti beszerezhető: alsóeöri Farkas Géza bérgazdasága, Drégelypalánk, Hontmegye, beodrai Karácsonyi Andor Beodra, Torontálmegye, Koller Pál örökösei Zedregpuszta, u. p. Alsóalap, Fejérmegye, csengeri Mayer Károly gazdasága, Szamosdara, u. p. Csenger, Szatmármegye, M. kir. gyümölcskiserleti telep Tyej, u. p. Laszó, Hunyadmegye, Margonyai uradalom, Margonya, Sárosmegye, bethlenfalvi T. Nagy Imre gazdasága, Csikszentkirály, Csikmegye, Teleki Arthur gróf kertészete, Tancs, Kolozsmegye (vas. áll. Szászrégen), Wenckheim gróf uradalma Csorvás, Békésmegye, ezenkívül a »Magyar vetőmagvakat nemesítő társaság« Budapest, IV., Harisbazar szinte értékesít babot (paszuly) s ha már nem volna neki, bizonyosan szolgálhat ezimékkel, hogy kiknél kapni paszulyt.

F. Z.

Felelet. *Bérlés visszaadásánál bérlő kártérítéssel szavatol-e vad perjével (Triticum repens) elgazosított földekért?* című kérdésre.

A kérdéses esetben, a melyre jogitanácsot tetszik kérni, a mennyire a közlésből tájékozást lehet alkotni, a birtokos jogosan követelheti, hogy a birtokot olyan állapotban adja vissza bérlő, a minő állapotban azt átvette. A szerződésben azonban csak az foglaltatik, hogy a bérlő a talaj termőképességét tartozik fentartani. Minthogy az elgazosított talaj azért lehet jó termőerőben is, ennél fogva a per kimenetele, ha a kérdéses perjésföld tényleg jó termőerőben van, a mit szakértők állapítanak meg, nagyon is kétséges. De ha az ellenkező áll fenn, hogy a kérdéses terület nem csak perjés, de kizsárolt is, akkor a birtokos feltétlenül megnyeri a pert, már tudniillik azon kártalanítást, a mely a perjés területen felmerül. Azonban az okozott kár mérvét nehéz lesz megállapítani. Szerintem kérdést tevő csak azt követelheti bérlőtől, hogy a 10 hold területből a vadperjét szedesse ki. Ha ezt nem teszi, akkor az ő költségén szedesse azt ki, de ezt a tény tudassa vele, illetve tartsa vissza bérlő letétben lévő óvadékát mindaddig, a míg a munkát befejezte és abból a felmerült költséget vonja le, a többit pedig adja bérlőnek vissza, a mit ha el nem fogadna, tegye azt bírói letétbe. Pereljen azután a bérlő, ha kedve van.

Szücs János.

Felelet. *Haszonbérbe adott gazdasági épületeken lévő üvegablakok eltörésének kártétele kit terhel?* című kérdésre.

A felvetett kérdéses ügy igen egyszerű és világos. Nem kíván valami nagy jogi tudást. A bérlő a szerződés értelmében az épületeket olyan karban és állapotban tartozik visszaadni, a milyen állapotban azokat átvette. Ha tehát kifogástalan állapotban vette azokat át, minden hiányosság nélkül, úgy is tartozik átadni. A kártört ablakokat tartozik bérlő pótolni, bemesztetni. Ha ezt nem teljesítendő, csináltassa azokat meg az ő költségére, melyről számlát véve, ez alapon perelje be a bérlőt. A per kimenetele világos és kétségtelenül csakis a tulajdonos javára dőlhet el.

Szücs János.

Felelet. *Házigomba kiirtása* című kérdésre.

A lakásokban levő házigomba azonos a szabadban tenyészővel s legtöbbször úgy kerül a lakásba, hogy az abban felhasznált farészek oly erdőből származnak, mely már meg van fertőzve e gombával vagy a faraktárban történt a fertőzés, ha ott oly fával érintkeztek, mely inleziálva volt. Épp azért az építkezésnél nagy körültekintéssel kell eljárni, mert a padlóknak és egyéb farészekben még akkor is előfordulhat a házigomba csirája, ha azok teljesen száraznak látszanak is. Ha az építkezésnél az elszigetelés nem történt meg kellő gondnal vagy ha a helyiség feltöltésére nem teljesen száraz homokot használtunk s a lakás egy kissé is nedves lesz, a fagomba még a száraznak látszó fában is el kezd terjedni, mert a nedvesség nagyon előmozdítja annak fejlődését. A hol egyszer a házigomba fellépett, rohamosan terjed nemcsak abban a helyiségben, hanem a szomszédosban is, mert a gomba myceliumai és az ebből kiágazó nedvfonalak mindenüvé elnyulnak. Ha már az ajtó küszöbét megtámadta a házigomba, mindenesetre a padló is meg van fertőzve. Ezt már többször volt alkalmam tapasztalni, mit leginkább csak akkor látunk, ha néhány padlót felvesszünk. Ha a házigombát sikeresen akarjuk kiirtani, a myceliumfészkeket és a nedvfonalakat kell tönkretennünk. Erre még eddig legjobbnak bizonyult a Serpulit. A Serpulit sárgás színű, szagtalan és nem mérges por, melyel már több helyen sikeresen védekeztek a házigomba ellen. A pápai földmivessiskolánál is több helyiségben használtuk a házigomba kiirtására. A Serpulit nemcsak közvetlen az alkalmazási felületen irtja a gombát, hanem a nedvfonalakon végig haladva megsemmisíti még a fészkeket is, épp azért mindig nagy felületen kell alkalmazni. Ha a régi padlót nem akarjuk felszedni, úgy a fal mentén levő léceket eltávolítjuk s az ott látható gombaképződményeket nem kaparjuk le, hanem Serpulittal jól behintjük. Ugyan csak behintjük a fal és a padló közötti részt, a padlók közeit és mindazokat a repedéseket, melyek a fertőzött helyen keletkeztek. Ha azonban azt látjuk, hogy már a padlók is meg vannak támadva, ezeket a padlókat felszedjük, alul Serpulitot hintünk s a kiszedett padlókat is Serpulittal jól behintve visszahelyezzük. Ugyanigy járunk el az ajtótokoknál is, melyeket szintén ki kell szednünk. Az ajtószárfákat legjobban úgy tudjuk behinteni, hogy előbb vízzel jól megnedvesítjük, hogy a Serpulit teljesen hozzátapadjon. A padlók felszedésénél vigyázni kell, mert ha jobban meg van támadva, könnyen török, úgy hogy többé vissza nem helyezhető. Legbiztosabb lesz az irtás akkor, ha a fertőzött helyiséget újból padlózzuk. Ez esetben is ajánlatos a Serpulitot használni, mert már ott a talaj is fertőzve van, azért a falak mentén, az ajtótokok aljában, sőt a padló alatt is a feltöltést Serpulittal alaposan behintjük, és szórunk a párnafákra is. A Serpulitból a padozatnál négyögméterenként 30 dekát, az ajtók darabonkénti tokjára pedig 100 dekát kell használni. A Serpulit 1—2 vagy 5—10 kg-os bádogdobozokban kerül forgalomba. Egy kilogramm ára 5 korona. Beszerezhető a Serpulit r.-társaságtól, Budapest, VI., Anker-köz 1. sz.

Hizott sertéseket,
levégásra való hussertéseket a bécsi
vásáron legelőnyösebben értékesít

SCHLEIFFELDER ÉS TÁRSAI
WIEN, ST.-MARX.

A szállítás és eladás mód-
zatai telj. díjmentesen meg-
bizható és gyors telj. világo-
sítással szolg. Magyar levelezés

I. em. 3., honnan használati utasítást készséggel küldenek.

Illés Lajos.

Felelet. Szőlőoltvány akklimatizálódása ezimű kérdésre.

Szőlőoltványoknál is megfelelőbb volna az, ha az állandó helyére kiültetett oltvány olyan helyről származna, a mely ugy éghajlati mint talajviszonyok tekintetében ezzel megegyező. A gyakorlati életben azonban ez éppen nem viheto keresztül, de ez nem is bir azért olyan nagy fontossággal, hogy annak keresztülvitelét minden körülmények közt forszirozzuk. A magyarországi oltványszőlők amerikai alanya legnagyobb részben azon amerikai vesszőkből szaporítottak, a melyek annak idején a más éghajlati és talajviszonyokkal biró Franciaországból hoztattak be. Ha figyelembe vesszük továbbá azt, hogy az oltványiskolák talaja rendszerint egészen más összetételű, mint a hegyi szőlők talaja, arra az eredményre jutunk, hogy hazai viszonyaink közt arra törekedni, illetőleg azt az ideális állapotot elérni nem is lehet, hogy az oltványiskola talaja ugyanazon éghajlati viszonyok közt egyenlő legyen a már állandó helyre kiültetett oltványszőlők talajával; de erre törekedni, a mint azt több ezer hold sikerült szőlőtelepítésünk mutatja, felesleges is.

Sz. G.

APRÓK.

A belvizek megszinesedése. A vizek különböző színe több okra vezethető vissza, nevezetesen fizikai okokra és sok részben a vízben élő parányi lényekre is. A nápolyi öböl azurkék színe az örökké derűs, csillogó olasz égbolt visszatükröződésének következménye; Norvégiában a tenger vize a ködös, páradus környezet sötétszínű tükörképe; a Sártengert ellenben a Hoang-hó rengeteg iszap-tömegei festik sárgára. Mindezeknél azonban sokkal feltűnőbb színeződéseket létesítenek a vizek mikroszkopikus kicsinyiségű szerves lényei, melyek néha milliárdnyi tömegükkel a leghalványabb pirostól a sötétképig a színeknek ugyszólván összes színárnyalatait elővarázsolják, még pedig a belvizeken sokkal feltűnőbben, mint a tengerekben. Régóta ismert tünetény a víz megszinesedése, hiszen a Mózes könyvében említett hét bibliai csapás egyike a Nilus vizének »vérré« változása volt, a mi pedig csak a vízben élő apró lények roppant mérvű elszaporodásában leli egyetlen és természetes magyarázatát. Manapság sem ritka a Nilus erős zöld színeződése, melyet a növényi Plankton-elemek nagymérvű elszaporodása okoz. Általában a leggyakoribb a víznek zöldre festődése, melynek létrehozói vagy eleven algák, eleven ázalék-állatkák, vagy pedig ezeknek pusztulása alkalmával felszabaduló festékanyagok. Az ilyen zöldszínű pocsolyákban vagy tavakban többnyire Protococcusok, sajátosság gömbalaku telepeket alkotó Volvez-félék, Chlamydomonadinák, Euglenák stb. milliárdjait találjuk, melyek a zöld szín összes színváltozatait idézik elő. A Dinobryoni-fajok faalaku telepei egész világos zöld színt létesítenek. A vörös szín sem ritka a kisebb tavakban s ez is főleg baktériumoktól ered, de a fentemlített Euglenák egyik faja, az Euglena sanguinea is közreműködik a vizek »vérré« változásában. Sőt még alacsonyabb rendű rákok is elszaporodhatnak annyira, hogy a víz színét elváltoztathatják. Kékre festi a vizet néhány alsórendű alga (Schysophyceae), aranyárgára pedig egy sárga ostoros ázalék-állatka (Chro-

mophyton rosanoffi), ha nagyon elszaporodik. A felsorolt esetekben élőlények okozzák a víz megszinesedését, de igen gyakran, ezek petéi is megszinesíthetik azt. A Zürich mellett elterülő tóban egy ágascsapu rák (Daphnia cucullata) téli petéi oly megmérhetetlen nagy számban tüntek elő, hogy az egész roppant víztömeg szélében és hosszában csillogó porral fedettnék látszott. A víz megszinesedésének azonban megvan az a nagy haszna, hogy már messziről figyelmezteti a szárazon élő állatokat és az embereket azokra a mérges hatásokra, a mik az ilyen víznek fogyasztásával járhatnak. Különösen veszedelmesek a kék moszatok által megfestett pocsolyák és tavak. E szervesetek festőanyaga ugyanis két részből áll és pedig chlorophyllból és a rettenetes mérgező hatású phycocyanból. Az algák pusztulása után a vízben oldhatatlan chlorophyll a sejtekben visszamarad, a kékszínű mérges phycocyan azonban kioldódik és halálhozó: n megmérgezi a vizet.

Esőmérés az ókorban. Az ember nem is hinné, hogy az esőt, a melyet a meteorológia csapadéknak nevez, már a legrégebb időkben mérték. Az első tudományosan megszerkesztett esőmérő az olasz Benedetto Kastellitől származik, 1639-ből, azonban a Koreában járt utazók beszélik, hogy ott a rizstermelők tájékoztatására már 1440 óta használnak esőmérőt. Most egy keletindiai benszült tudós, Jogindra Nat Sammandar a kalkuttai angol meteorológiai folyóiratban tanulmányt tesz közzé, a melyben kimutatja, hogy ez a készülék még régebb eredetű. Jogindra hivatkozik egy régi indus könyvre, a melynek czime: »Arthastra, vagy a politika tudománya«, szerzője pedig Csanakja, a keleten nagyhirű csandra-guptai minister, a Moorja dinasztia megalapítója. A könyv a Krisztus előtti negyedik században íródott és a Földmívelés ezimű fejezete a többi közt ezt mondja:

— Jangala tartományban az eső évi átlagban 16 drona, kétszer annyit, mint Anupanam tartományban. Sok esőtől meglátogatott tartományok: Asmakas (18½ drona), Avanti (23 drona), főleg azonban Apparantam a Himalája alatt, valamint azok a tartományok, a melyekben sok öntözőcsatornát építettek. Ha az eső-mennyiség egy harmadrésze az esős évszakban a hónap végére és elejére, két harmadrésze pedig a hónap közepe tájára jut, akkor a legkiadósabb.

Indiában tehát már több mint kétezer év előtt foglalkoztak a meteorológia egyik legfontosabb részével, az esőméréssel. Jogindra, sajnos, nem mondja meg, hogy a drona milyen mértéket jelent, hogy a mai mértékekhez viszonyíthassuk. Hogy az indusok egyéb meteorológiai jelenségekkel is foglalkoztak, kitűnik az említett régi könyvnek másik helyéből, a hol ezt olvassuk:

— Háromféle olyan felhő van, a melyekből hét napig folyton esik; nyolczvanféle olyan, a melyekből csak néhány perezig és hatvanféle olyan, a melyek azonnal megjelennek, ha a nap fölkel.

Házilag készíthető padlófénymáz. Igen jó szobapadló-fénymázat készíthetünk a következő anyagokból:

- 2 kilo barna asztalosenyv,
- 100 gramm klórsavas kálium,
- 10 liter víz.

Az anyagot tizenhét óra hosszáig vízben áztatjuk, ezután az oldatot felforraljuk. Ekkor a klórsavas káliumot beleadjuk, azonkívül pedig 100 gramm barna anilinfestéket.

Használat alkalmával felforralandó a máz. Mázolás után néhány napig nyitva hagyjuk az ablakokat, hogy a nap és a levegő jól megszáritsák a padlót. Különös előnye e máznak, hogy

bármikor felmosható a vele bekent padló, mert teljesen vízmentes.

Hidépítés tizenegy percz alatt. A berlini mérnökök érdekes rekordot értek el a minap azzal, hogy egy negyven méter hosszú és nyolcvanezer kilogramm súlyu vashidat tizenegy percz alatt állítottak föl a Spreen. A hidat a szárazföldön építették meg és egyidejűleg építették meg mindkét oldalon a pilléreket. Mindkét oldalon hatalmas csigák voltak a földbe ásva, a melyek hétszáz lóerős gőzgép által hajtva, roppant aczéldrótok segítségével a szó legszorosabb értelmében álhúzták a hidat egyik pillérről a másikra. Hüvelykről-hüvelykre fogyott a távolság a két part között és végül a híd fő ropogva feküdt rá a betonpillérré. A hid tizenegy percz alatt elkészült.

A gép teve. A tevét eddig a sivatag hajója jelzővel tiszteltük meg és rangban a lóval egy sorba helyeztük. Az automobil azonban nemcsak a ló jelentőségét szállította le, hanem kezdi elfoglalni már a teve szerepét is. Lafargue hadnagy, a biskrai (Algir) aeroplán-állomás parancsnoka olyan automobilt szerkesztett, a mely gyorsan száguld bármily süppedős homokban is. Az automobil nem kerekeken jár, hanem szántalpakon, felső része olyan, mint az aeropláné, azaz szárnya van, elöl pedig levegőcsavar huzza, a melyet ötven lóerős motor hajt. Az automobilnak és aeroplánnak ez a kombinációja óránként 60–70 kilométer sebességgel siklik el a homok fölött, a melyet éppen csak érint. E mellett megvan az a nagy elsőbbsége ennek a géptevének, hogy a levegőcsavar a mögötte ülőknek hűvösebbé teszi a levegőt, a mi a Szaharún valósággal megfizethetetlen.

HIREK.

Időjárás Jásznagykunszolgalmegyében. Időjárásunk Két hét óta lényegesen megváltozott, a mennyiben szárazabbra fordult. Szeptember hó vége hűvös, sőt hideg volt ugyan, de azóta melegebbre vált az idő. Kukoriczatorrás, tisztítás és betakarítás folyik és teljes erővel a kedvezővé vált idővel. Kukoricza termése a sok molykár daczára a jó minőségű partos, jól művelhető földekben elég kielégítő termést, a mult évinek megfelelő sőt helyenkint annál bővebb termést adott. Lapos, egykoron vízjárta, kivált székvegyeles földekben azonban a tengertermés nagyon silány, tele dudvafélékkel, aszat stb.; a mely pedig mutat is valamennyi termést, az még oly éretlen zöld, hogy a mostani melegre változott szeles időnek legalább e hó végéig kellene tartani, hogy beérhessen. Szüret is kezdetét vette e hét folyamán. Eredmény átlagban mind minőség, mind mennyiség tekintetében eléggé gyenge, de valamivel jobb a mult évinél. A külső még hátralévő munkák egy részére az egész hónapban kívánatos volna száraz kellemes meleg idő, míg a szántás és vetésre, hamarosan kívánatos volna egy kiadó 20–25 mm.-es eső.

Magyar és osztrák agráriusok tanácskozása. Darányi Ignác, a Magyar Gazdaszövetség elnöke, Bernát István igazgató kíséretében most tért vissza Muthmannsdorfból, a hol meglátogatta az osztrák agráriusok vezérét, Simitsch-Hohenblum lovagot. Ez alkalmat nyújtott arra, hogy találkozzék az osztrák Zentrallstelle tiszteletbeli elnökével, herczeg Auersperg Károlylyal is, a kivel értekezett a függő kérdésekről.

Gazdatisztek gyűlése A Magyar Gazdatisztek és Erdőtisztek Országos Egyesületének

KEMNA FORRÓGŐZEKÉI

szabadalmazott

SCHMIDT mérnökdoktor hírneves füstös-tulhevitőjével

Minden más nedvesgőz-, compound- vagy compound-tulhevitett rendszert úgy teljesítő-képesség, mint tartósság tekintetében **messze felülmúlnak és lényegesen kevesebb szénét fogyasztanak.**

Referenciákkal, kimerítő felvilágosításokkal és költségvetésekkel szolgál:

KEMNA J. BUDAPEST, VI., Váci-körút 51. szám.

Sürgőnyczim: Kemna, Budapest
Telefon 91–21. Telefon 91–21.

igazgató-választmánya most tartotta igazgató-választmányi ülését Nick Ede elnöke alatt. Elnök megnyitó beszédében kegyeletes szavakkal emlékezett meg a nyár folyamán elhunyt tagokról, köztük Hensch Árpádról, a magyaróvári gazdasági akadémia volt igazgatójáról, úgyszintén özv. Kodolányi Antalnéról. Emléküket a választmány jegyzőkönyvében örökíti meg. Ezután Jeszenszky Pál igazgató tett jelentést a tagsági ügyekről. A legutolsó ülés óta 11 új alapító s 39 rendes tag jelentkezett, kiket a választmány a tagok sorába felvett, örömeinek adva kifejezést különösen az alapító tagok nagymérvű szaporodása fölött. Az egyesületi tagok száma az ujonnan felvettekkel meghaladja az 1200-at. Tudomásul vette a választmány a számvizsgáló-bizottság jelentését az egyesület 1913. évi könyvvezetéséről és vagyoni állapotáról, a mely minden tekintetben megnyugtató képet mutat. Ezután a segélyt kérő kérvényeket tárgyalták s ezuttal elhunyt gazdatisztek özvegyei és árvái részére 1100 korona segélyt szavazott meg a választmány. Tudomásul szolgált az a körülmény is, hogy a vármegyei gazdasági egyesületek kebelében immár több helyen megalakult a gazdaszti szakosztály, a mely hivatva van pótolni a vidéki gazdaszti köröket. Legközelebb a pestvármegyei szakosztály alakul meg. Jeszenszky Pál azután az egyesületi iroda nyári működéséről számolt be, majd behatóan ismertette a legközelebb felállítandó gazdaszti internátus ügyében tett lépéseit. A jelentéseket a választmány tudomásul vette s egyben felhatalmazást adott ügyvezető igazgatónak, hogy az internátus dolgában a további lépéseket is megtehesse. A választmányi ülés után a mezőgazdasággal és erdészettel foglalkozók nyugdíjintézetét tartott igazgatói ülést, a melyen több adminisztratív ügy elintézése mellett a pénztárjelentés került napirendre. E szerint a nyugdíjgyűlés vagyona állandóan gyarapodik s ma már jóval meghaladja a 800.000 koronát.

Erdészek közgyűlése. Az arad-temesváry-lugosvidéki erdészegyesület f. hó 8-án délután tartotta évi közgyűlését Solymossy Lajos báró elnöklésével Aradon. Az évi jelentést Fogassy Gyula titkár terjesztette elő, a mely indítványozza, hogy az egyesület irjon föl az országos erdészeti egyesülethez és kérje, hogy eszközöljön ki a kormánynál részére anyagi segítséget. Az indítványt elfogadták. A pénztári jelentés elfogadása után Michalusz Sándor m. kir. főerdőmérnök tartott fölolvasást az árvízről. A felolvasó fölkérte Solymossy Lajos bárót, az egyesület elnökét, hogy az új erdőtörvény képviselőházi tárgyalásánál kísérelje figyelemmel az elhangzott panaszokat és igyekezzék azok orvoslását elősegíteni. Solymossy báró készséggel megígérte, hogy támogatja e kérést.

Az Erdélyi Gazdasági Egyesület Török István dr. elnöklésével most tartotta nyári szünet után első ülését, melyen a miniszteri és társasági átiratokat tárgyalták. Együttel véleményt mondtak Mócs község vásártartási kérelme fölött s végül a belső ügyeket intézték el.

Termény- és gyümölcskiállítás rendeznek október 9-től kezdve a kolozsvári gazdasági akadémián. A kiállítást dr. Péter Béla igazgató nyitotta meg s ez alkalommal Farkas Árpád gazdasági akadémiai tanár kertészeti előadást tartott a közönségnek.

Bemutató és terményvásár Kolozsváron. A Kolozsvári Kereskedelmi Csarnok és az Erdélyi Gazd. Egyesület elhatározta, hogy az erdélyrészi mezőgazdasági, de főleg a különleges erdélyrészi termények megfelelő módon történő értékesítése céljából időnkint alkalmi vásárokat rendeznek a kereskedelmi csarnok helyiségeiben. Az első ilyen vásárt a legközelebbi

kolozsvári országos vásár idején október 30-tól november 2. napjain tartják meg. A vásár rendező bizottsága Koós Mihály miniszteri osztálytanácsos elnöklésével tartott ülésén elhatározta, hogy a kínálatról és keresletről egy szűkebb bizottság útján állandó nyilvántartást fog vezetni, hogy lehetőleg módjában álljon a mezőgazdasági termelést irányítani és egységessé tenni. E bizottság tagjai Juhász Árpád, Török Bálint, Tischler Mór és Miklós Armand. A vásárok felszínre fogják hozni és a nagykereskedelemben be fogják vezetni az erdélyrészi gabonaféléken kívül, a kitünő minőségű heremagot, a székely lencsét, az erdélyi zamatos gyümölcsöket, bort, mézet, stb., melyek mindenke ma még rejtett, kiaknázatlan, illetve megközelíthetlen értéke az erdélyi gazdáknak.

A földmivelésügyi államtitkár Kecskeméten. Báró Kazy József államtitkár vasárnap Kecskeméten Sándor István polgármester kalauzolása mellett megtekintette Kecskemét város különböző gazdasági intézményeit, különös érdeklődéssel a zöldségkertészet iránt, melyből a kormány most egy kísérleti telepet fog létesíteni. Az államtitkár a földmivelési iskolában is mindent megnézett és az új tanévet megnyitó beszédében a megelégedés hangján emlékezett meg a földmiviskoláról és a most már vele kapcsolatos tanítónőképző intézményről. Kijelentette, hogy a külföldi szakkörök figyelme már ide terelődött és ez a kormányt büszkeséggel tölti el, a kormány ennél fogva igyekezni fog az intézményt tovább fejleszteni. Végül Isten nevében az új tanévet megnyitotta, majd sorba kezelt fogott a képző hallgatóival. Az államtitkár este visszautazott Budapestre.

A saazi komlópiacsról. Az OMGE tudósítójának október 6. ról keltezett értesítése szerint egyelőre úgy a saazi, mint az idegen áruból csakis elsőrendű anyag iránt érdeklődnek a vevők, viszont a termeszők jobb ár reményében még mindig tartózkodók és a forgalom ez idő szerint nagyon vontatott. A saazi piac árjegyzései: szemelt áru 310—315, elsőrendű áru 300—310, jó közép 290—306, közép 280—290 és gyöngye áru 270—280 korona 50 kilogrammonként; auschali komló 220—270, magyar és stíriai komló pedig 200—240 korona 50 kilogrammonként. Az irány nagyon csöndes; elsőrendű áru ára tartott. Közép- és gyöngyemelő áru kereslet nélkül.

A német borvámok. A német szőlő- és bortermelés fokozódó csökkenése folytán mind szélesebb körben foglalkoznak azon gondolattal, hogy a külföldi borok vámjá felemeltessék. Így a Mainzban tartott németországi szőlészeti kongresszus külön bizottságot küldött ki a kérdés tanulmányozására és egy képviselő pedig már részletes előterjesztést is kidolgozott. A német borkereskedők persze élénken tiltakoznak a bevétel minden megnehezítése ellen, de valószínű, hogy állást foglalnak majd az exportban érdekelt külföldi államok is. Megjegyzendő, hogy az egész kérdés egyelőre nem aktuális, mert 1917-ig nemzetközi szerződések állapítják meg a most érvényben levő vámot.

A gyümölcs és a szőlő Ausztriában. Az osztrák földmivelésügyi minisztérium szeptember elseji jelentése a gyümölcsösökről és a szőlő állapotáról így szól: A keménymagu gyümölcs leszedését már befejezték. A német déltiroli részeken, valamint Kelet-Stajeroszországban a termés gazdag volt. A minőség általánosságban valamivel gyöngye. A szilvatermés majdnem tulnyomóan jó osztályzatban részesül, a dió majdnem mindenütt rossz termést adott. Dalmácia olajbogyó-kulturáinak állása az olajlégy szaporább föllépése következtében újabb rosszabbodást mutat. A szőlőrothadás a szeptemberben uralkodó nedves időjárás és a peronoszpora föllépése következtében terjedt és csekélyebb szürettel kell számolni, mint a hogy augusztusban várták. A must minőségét Dalmáciában, a tengerparton és Középtiroiban igen jónak mondják. A déli szőlőterületeken a szőlő érése csak igen lassu előmenetelt tesz. A must mennyiségét itt is csekélyebbre becsülik, mint a hogy augusztusban hitték.

A szüret és a borárak. Az újabb beérkezett tudósítások szerint a szép, őszi idő nagyon kedvez a szőlő érésének és az általános szüretet október második hetében kezdik meg. Nagyon sok vidéken ilyen kedvező idő esetén e hó közepéig is elvárják. Eddig csak a rothadt szőlőket szedték le a nagyobb szőlőbirtokosok

és a kisgazdák szüretelték le összes termésüket. A tudósítások szerint az átlagtermés, bár a tavalyit felülmúlja, mégis a közepesen alul marad, minőségileg azonban az ideai termés a jobb évek közé lesz sorolható. Vámpusztán (Fejérmegye) a szeptember 7-iki próbaszüretkor 20 százalék cukortartalmat értek el, Penczen (Nógrádmegye) 20 százalékos az oportó. A múlt hó végén a Dunántul, különösen Tolnában nagyobb jégeső volt, a mi óriási károkat okozott. A tudósítások a következő árakat közlik hektoliterenkint: Nagykanizsa (Zalamegye) 40 koronán felül. Fülöpszállás (Pestmegye) 42 korona, Nagyzerind, Világos (Aradmegye) 40 korona, Nyiregyháza (Szabolcsmegye) 30 korona, Pencz (Nógrádmegye) 49—54 K, Szekszárd, Hőgyész (Tolnamegye) 50—54 K. Nagyobb árcsökkenés csakis Verseczen és Temesmegyének bővebbtermő vidékein észlelhető, a hol 26—28 koronás árak vannak. A kereskedelem általában várakozó álláspontot foglal el és így elérhették azt, hogy egyes tételeket a megszorult és tőkében szegény gazdák olcsóbban adták át. Így fordult elő az az eset, hogy Bácskában az egyik községben 22 koronán vettek mustot, míg a mellette levőben a must ára 38—40 korona. Azok a gazdák, a kik termésük eladásával várhatnak, rövid időn belül magasabb árakat fognak elérhetheti.

Tanfolyam szőlőmunkások kiképzésére Kecskeméten. A kecskeméti vinczellériskolában szőlőmunkások gyakorlati kiképzése végett tanfolyamot tartanak, a mely a jövő évi január hó 7. napján kezdődik és november hó 30. napján ér véget. A felvétel iránti kérvényeket október hó 15. napjáig kell beadni az iskola igazgatóságánál. Ép, egészséges, katonai, illetőleg állítási kötelezettségüknek eleget tett, kifogástalan magaviseletű olyan jelentkezőket vesznek fel, a kik magyarul írni és olvasni tudnak. A tanuló munkások teljes ellátást és havonként 10 koronát kapnak.

Új vegykísérleti állomás Kolozsvárt. A kolozsvári vegykísérleti állomás tudvalevőleg az egyetem vegytani intézetben van elhelyezve. Rövidesen meg fog szünni azonban ez az állapot, mert legutóbb a földmivelésügyi minisztérium kiiratta a pályázatot egy új és önálló vegykísérleti állomás építésére. Az új vegykísérleti állomást mintegy kilenczvenezer korona költséggel, a kolozsvári gazdasági akadémia telkén építik föl és mellette egy magkísérleti állomás is lesz. Ezzel egyidejűen folynak az előkészítő munkálatok, új állomások létesítésére is. Beszterczén már működik a vegykísérleti állomás. Most a Brassóban létesítendő van soron.

Kereskedelem, tőzsde.

Budapesti takarmányvásár. (IX. kerület, Mesterutca, 1913. október hó 10-én. A székesfővárosi vásár-igazgatóság jelentése a »Gazdasági Lapok« részére.)

Felhozott a szokott községekben 100 szekér réti széna, 61 szekér muhar, 10 szekér zsupszalma, 15 szekér alomszalma, — szekér takarmányszalma, 12 szekér egyéb takarmány (luczerna és zabosbükknöy stb.), 200 zsák szecska.

A forgalom közép.
Arak q-ként fillérben a következők:
Régi széna I. r. 840—940, réti széna II. r. 640—800, réti széna csomagolása 540—580, muhar 700—900, zsupszalma 480—560, alomszalma 360—440 takarmányszalma —, tengeriszár —, egyéb takarmány —, zabos-bükknöy 800—900 —, lóhere —, luczerna 760—000 (új), köles —, sarju — szalmaszecska 480—500.
Összes kocsiszám 200. Összes súly 240.000 kilogramm.

Napijelentés a gabonátőzsdéről.

— 1913. október 9. —

Eladatott.

Buza. Tiszavidéki: 200 mm. 78.5 kg. 21.70 K. 400 mm. 78 kg. 22 K. 200 mm. 77.5 kg. 21.75 K.

Fehérmegyei: 150 mm. 79 kg. 21.80 K. 150 mm. 77 kg. 21.40 K. 130 mm. 76.5 kg. 21 K. **Pestvidéki:** 150 mm. 80 kg. 22.10 K. 200 mm. 78 kg. 21.70 K. 100 mm. 78 kg. 21.90 K. 100 mm. 78 kg. 21.90 K. 100 mm. 77 kg. 21.75 K. 1500 mm. 77 kg. 21 K. üszkös. 100 mm. 77.5 kg. 21.40 K.

Bácskai: 4000 mm. 78.3 kg. 22.10 K. **Dunabácskai:** 2000 mm. 76.3 kg. 20.80 K. **Bácskai:** 3000 mm. 76 kg. 21.20 K. **Bánsági:** 5400 mm. 77 kg. 21.30 K. **Becskekeri:** 5000 mm. 77.3 kg. 21.95 K. **Törökbecsei:** 4500 mm. 77 kg. 21.20 K. **Kalocsai:** 3700 mm. 76.5 kg. 20.10 K. üszkös.

Zöld főzőborsó

kapható a

MAGYAR MAGTENYÉSZTÉSI R.-T.-nél, MONOR.

a vevő zsákjaiban

100 kg.-ként 28 K árban,

utánvét mellett bérmentve, Monor v.-án!

Készáru-tőzsde 1913. október 9-én.

Fajta	100 kilogramm készpénz ára Budapestén		100 kilogramm készpénz ára Budapestén	
	Hektoliterenkinti súly kilogrammban	Kor.-tól Kor.-ig	Hektoliterenkinti súly kilogrammban	Kor.-tól Kor.-ig
Buza:				
Tiszavidéki	75	—	79	21.60 24.—
"	76	—	80	21.70 22.10
"	77	21.20 21.60	81	—
"	78	21.50 21.90	82	—
Fehérmegyei	75	—	79	21.35 21.75
"	76	20.55 20.95	80	21.55 21.85
"	77	20.85 21.25	81	—
"	78	21.05 21.45	82	—
Pestvidéki	75	—	79	21.45 21.85
"	76	—	80	21.55 21.95
"	77	20.85 21.25	81	—
"	78	21.15 21.55	82	—
Bánsági	75	—	79	21.55 21.95
"	76	20.95 21.25	80	21.65 22.05
"	77	21.15 21.45	81	—
"	78	21.25 21.65	82	—
Bácskai	75	—	79	21.55 22.95
"	76	20.95 21.25	80	21.65 22.05
"	77	21.15 21.55	81	—
"	78	21.45 21.85	82	—
Rozs elsőrendű új középminőségű (új)				16.10 16.40
Árpa takarmányárú elsőrendű másodrendű				13.65 14.05 13.10 13.55
Köles				15.30 16.20
Zab elsőrendű (új) középminőségű (új)				14.40 15.20
Tengeri belföldi új román v. bolgár				15.05 15.40 15.35 15.50
Repezekáposzta				—

K i m u t a t á s

A hazai nyilvános áruraktárak és szövetkezeti gabonáraktárak gabona és őrlményforgalmáról és készleteiről.

1913. szeptember 27-tl 1913. október 4-ig.

A forgalom és készletek részletezése	Buza	Rozs	Árpa	Zab	Tengeri
	mennyisége métermázsákban				
I. Készlet és forgalom.					
Készlet 1913. szept. hó 20-án	961231	207167	187690	214711	356433
Betét 1913. szept. 20-tól rozás 1913. okt. 27-ig	122160	12779	32450	43095	33573
Kitát 1913. szept. 20-tól rozás 1913. okt. 27-ig	6128	8228	23174	15396	45423
Készlet 1913. okt. hó 27-én	2021868	261688	196968	242410	344581

II. Az 1913. szept. hó 27-én megállapított készletek részletezése.

A) Nyilvános áruraktárak	Buza	Rozs	Árpa	Zab	Tengeri
Baros	43485	2892	1536	21375	61847
Berettyóújfalv	4418	688	614	693	—
Békéscsaba	28902	276	1940	3787	3786
Brassó	630	670	8314	6169	9294
Budapest	39321	139527	6334	58226	38508
Csáktornya	13034	1563	661	1314	3319
Czegléd	32755	22836	7116	992	845
Debreczen	19012	19463	5709	6269	744
Dévényványa	9357	117	3154	3052	—
Érmihályfalva	3986	9074	666	2637	—
Flume	19816	301	23988	15579	153618
Győr	755	2673	3704	98	17 07
Kaba	2792	8	165	144	—
Karczag	31893	—	308	89	326
Kassa	4852	1773	4280	1567	1728
Kisújszállás	16952	10	2746	2177	—
Kisvárd	5600	14200	—	300	—
Kolozsvár	3692	2	3190	71	2181
Marosludas	578	14	1178	741	1182
Maros-Vásárhely	2350	—	1307	4175	724
Mátészalka	440	1910	298	131	18
Mezőkaszony	2769	79	112	1921	—
Mezőtúr	32289	180	1931	2063	—
Miskolc	24032	131	10915	1887	613
Nagybecskerek	33313	—	387	9216	3106
Nagykanizsa	31888	12240	20188	782	4045
Nagykároly	299	2182	387	1404	—
Nagyszalonta	31319	21	1272	3113	—
Nagyvárad	1003	250	323	2028	5471
Nagy-Zarád	10662	108	7418	2164	939
Nyíregyháza	12805	14670	3051	4283	1559
Nyitra	1143	323	14242	308	—
Pancsova	11252	—	—	912	4225
Pozsony	8 47	3141	20136	2866	—
Szarvas	27882	152	3981	1212	196
Szatmár-Némethi	6286	2181	1102	4240	1427
Szeged	7848	1 01	422	596	—
Szombathely	3478	470	11076	2558	187
Temesvár	7312	—	561	17482	1253
Vercs	656	139	149	6232	4555
Eszék	—	—	—	2335	4621
Székes	205	—	371	7197	104
Zágráb	576	210	—	—	—
Zimony	—	—	—	—	—
B) Szövetkezeti gabona raktárak	8772	1312	11653	7852	40

Bajai: 2580 mm. 76.4 kg. 21.15 K.
 Raktár: 3750 mm. 76.8 kg. 21.20 K. keverékes, 500 mm. 77.5 kg. 18.50 K. nyirkos, 1000 mm. 76.5 kg. 18.30 K. nyirkos.
 Mind három hónapra.
 Rozs. 200 mm. 16 K. ppar. 250 mm. 16.05 K, ppar. 500 mm. 16 K. ppar. 250 mm. 16 K, ppar.
 Zab. 100 mm. 15.30 K, 100 mm. 15.20 K, 300 mm. 14.70 K.
 Tengeri. 100 mm. 15.60 K, román, vagg. Készpénzfizetés mellett.
 Az árak 100 kilogrammonként koronákban értendők.

(Déli zárlat.)

Buza 1913. májusra ..	10.55—10.56
Buza októberre	11.47—11.48
Rozs áprilisra	9.25— 9.26
Rozs októberre	9.35— 9.36
Zab áprilisra	9.73— 9.74
Zab októberre	8.46— 8.47
Tengeri 1913. májusra..	8.02— 8.03
Tengeri júliusra	8.12— 8.13

S Z E S Z.

A szeszüzletben e héten élénkebb kínálat uralkodott és a szeszárak úgy azonnali mint későbbi szállításra 1 korona olcsóbb árban zárulnak. Elkelt finomított szesz nagyban adózva 204.—205 kor., adózatlanul 65.—66.—K, míg ellenben vidékről és mezőgazdasági finomítottól olcsóbb árban voltak ajánlatok. Adózott finomított szesz kisebb tételek 206 kor. kelt el.
 Denaturált szesz hordóval együtt élénken volt ajánlva és kérésre 51—51.50 kor. Több tétel zárulva is lett. Tartályárú olcsóbb árban kelt. Exkontingens nyersszesz eczetgyárak részére 42—43 kor. kelt el.
 Mezőgazdasági szeszgyárak részéről kontingens nyersszesz 56—56.50 kor. fix árban és 2—2.50 kor. jegyzésen alól lett ajánlva élénk vételkedv mellett.
 Budapesten a kontingens nyersszesz ára 58.—59.— kor.

Budapesti zárlatárak nagyban:

Finomított szesz adózva	204.—205	K
Finomított szesz adózatlan	65.—66	»
Nyersszesz adózva	202.—203	•
Denaturált szesz	51.—51.50	«

Laptulajdonos és főszerkesztő: **ORDÓDY LÁSZLÓ.**
 Felelős szerkesztő: **BUZZI F. GÉZA.**
 Társzerkesztő: **FEHÉR ZOLTÁN.**

A SZŐLŐ TRÁGYÁZÁSA.

Írta: **ORDÓDY LAJOS.** — Ára 3 korona.
 Ajánlott küldéssel 3.45 K. Utánvétellel küldve 3.65 K.
 Gyakorlati útmutatás arra hogy miként kell a szőlőket iszáló- és műkereskedelmi trágyákkal úgy trágyázni, hogy a legjobb terményt a legnagyobb mennyiségben elérhessük.
 Megszerezhető a „Gazdasági Lapok” kiadóhivatalában, Budapest, VIII., József-utca 15.

Nyilvános árverésre kerül:

Nagyságos özv. Dóry Vilmosné urnő felsőleperdi tisztavérű siemmen-thali tehenészetéből
13 drb tenyészképes bika
3 „ fiatal hasas tehén
4 „ hasas üsző
 összesen 20 drb tuberculinra nem reagált tenyészállat.
 Az árverés **1913. október 20-án délután 1 órakor** a felsőleperdi Ujmajorban fog megtartatni.
 Az árverés napján előzetes bejelentésre a t. vásárló közönség rendelkezésére Kocsola-Ódalmand állomáson kocsi fognak állani, **miután a 10 1/2 óra körül Ujdombovárra érkező vonatoknál azonnal csatlakozásuk van Kocsola-Ódalmand állomásra.**
 Bejelentések az uradalmi intézőséghez, Felsőleperd u. p. és sürgöny-állomás Kocsola-Ódalmandra intézendők.
Az Intézőség.

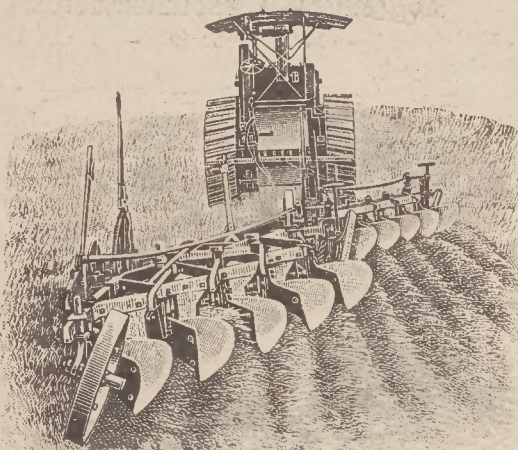
Szlavoniai velő tölgymakkot

és pedig kiváló minőségű kocsásos és kocsántalan Quercus pedunculata és Quercus sessiliflora, a szavatolt csirázóképességgel, úgy az ősz mint a tavaszi időnyre, a Szlavon ordség világhírű vinkovo i erdőkerületéből, minden mennyiségben szállít
JAKOB SPITZER
 VINKOVCE, Szlavónia.
Óriási emdeni libák
 á 16—20 kor.
 fajtisza pekingi réczék
 á 6—8 kor.
 hófőhár tenyészpulykák
 á 8—10 kor.
 hófőhár Wyandottok
 á 8—10 kor. darabja. Kapható:
Csala, Fehér megye, Fajbaromfi
 Tenyészvetés Vezetőségénél.

Tenyészirány változtatás miatt **eladó** jó tejelő anyáktól származó

30 darab
bonyhád-simmenthali tenyész üsző
 1 1/2—2 1/4 évesek korban, melyből 20 drb be van üzekedve.
 Vasúthoz kocsi és felvilágosítást ad: **Uradalmi Főbérnökség Számtartósága Baranya-szentlőrinczen,**

HIRDETÉSEK felvételnek a kiadóhivatalban:
 Budapest, VIII., József-utca 15.

A galántai ekeversenyen

is újból beigazolódott, hogy a

MACLAREN tulhevitős GŐZEKE

50 és 100 HP nagyságban, a legmodernebb, legszolidabb, legmegbízhatóbb és a leggazdaságosabb szántógép.

Bővebb felvilágosítást úgy ezen kettősrendszerű gőzekéről, valamint a Garrett-féle magajáró, mint a legjobb kivitelű világhírű gőzcséplőkről, gőztherautókról, gőzúthengerekről, stb. szívesen nyújt a magyarországi vezérképviselő

FLEISCHL SAMU cég, Budapest, V., Nádor-u. 28.

Uj és egyszer használt **zsákok, ponyvák, köcsön és eladás.**

Lópokróczok kartellen kívül.

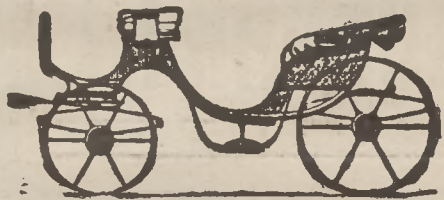
NAGEL ADOLF, Budapest, Arany János-utca 10.

Távirat: **NAGELA.**

Telefon: **35-92.**

Stumpf Testvérek kocsigyártása.

Budapest, IX., Vágóhid-utca 2. Soroksári-út sarok. Alapított 1871.

Dus raktár uj és használt kocsikból. Használt kocsik becsérltetnek és átalakítások elfogadtatnak jutányos árak mellett. Ugyiszinte mindenféle tüzeti és gazdasági kocsik készítése.

Arjegyzék ingyen és bérmentve.

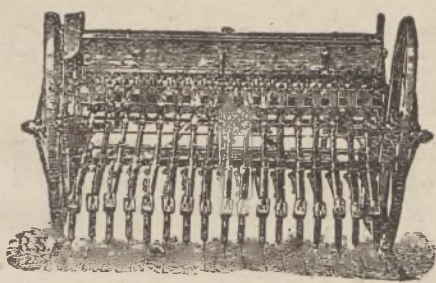
PROPPER SAMU mezőgazdasági gépüzletében

Budapest, V., Váci-körút 52.

Nagy választékban előnyös árakon kaphatók: lényeges javításokkal ellátott **DEERING-féle** eredeti amerikai

tárcsásboronák,

Valódi „WESTFALIA” mütrágyaszórógépek, Valódi „SACK”-féle ekék, vetőgépek, boronák,

amerikai DEERING-féle

fűkaszalógépek, aratógépek, gyűjtőgépek,

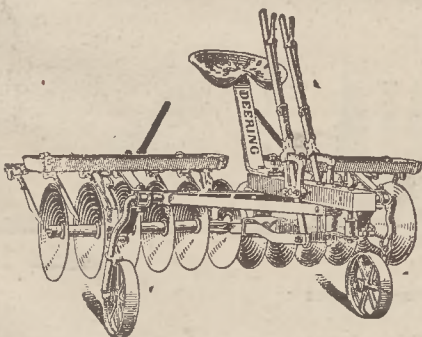
valamint kitűnő

szőlőmivelési eszközök,

„APOLLÓ”

meszelő- és permetezőgépek, szalmakötélfonógépek,

legkitűnőbb szecskavágó- és répavágógépek, takarmány-gyorsfülllesztők, „Ohio” ten-

geriszártépógépek, amerikai darológépek, Deering-féle benzinmotorok és mindenféle egyéb legelsőrendű gazdasági gépek és eszközök

Gazdák Biztosító Szövetkezete

Alapított 1900-ban.

Igazgatóság Budapest, VIII., Baross-utca 10. szám.

Folyó év november hó 1-től saját szék-házába, a Kálvin-térre helyeztetik át.

Biztosításokat elfogad tűz- és jégkár ellen, ugyiszintén az ember életére a legkülönbözőbb módokat szerint előnyös feltételek mellett. Az üzleteredményben a biztosított tagok díjarányukban részesülnek. A lefolyt 12 év alatt a tagok hétszer részesültek az üzlet feleslegéből közgyűlési határozat értelmében díjvisszatérítésben. Biztosítási ajánlatok benyújtandók közvetlenül az igazgatósághoz vagy az ország minden egyes helyén működő képviselők közvetítésével. Nyomtatványokkal és felvilágosítással minden irányban készséggel szolgál az igazgatóság.

Alapítványok kormány hozzájárulásával	2.527,980 K
Tartalékok	3.857,808 "
Biztosított tagjainak fennállása óta kifizetett tűzkárokból	10.740.000 "
" jégkárokból	5.042.000 "
Biztosított érték tűzben 1912. évben	860.000.000 "
" jégben " "	88.000.000 "
Életűzlet állománya	15.240.000 "

A Gazdák Biztosító Szövetkezete társintézménye a „GONDVISELÉS” Országos Központi Segélyező Társulat útján 100 koronától 1000 koronáig terjedő temetési segélybiztosítások, valamint havi betételesek ellenében 1000 koronáig terjedő leánykinázási (önállósítási) segélybiztosítások eszközölteinek. Legelőnyösebb népbiztosítás. E társulat kebelében minden községben önálló helycsoportok szervezhetők jótékonyozó müködésével. Tájékoztatót készséggel küld bárkinek is a Társulat igazgatósága, Budapest, IX., Erkel-utca 20.

Kwizda Ferencz János

az osztrák-magyar csász. és kir., a román királyi és bolgár királyi udvaroknak állatgyógyászati cikkekben való szállítója, kerületi gyógyszerész Korneuburg-ban, Wien mellett.

KWIZDA-féle RESTITUTIONSFLUID

mesóvíz lovak számára.

Egy üveg ára K 2,80.

Az udvari istállóknak és versenyistállóknak 50 év óta használatos, mint kitűnő erősítő szer nagyobb munka végzése előtt és után, ingyuladásoknál stb. Trainingben nélkülözhetetlen.

Főraktár: Török József gyógyszerésznel Budapest, VI., Király-utca 12. sz. Andrassy-ut 26. sz.

„Lucullus” sertéstakarmány

alkatrészei: marhavér és buzatakarmány-liszt. Elsőrendű hus- és csontképző-takarmány, protein tartalma 20-22%. Rendkívüli nagy hus-, csont- és zsirképző hatása folytán a mellette etetett többi takarmány sokkal gazdagosabban értékesül. Számos bel- és külföldi nagy tenyésztőknél és nagyhizlalóknál jó sikerrel kipróbálva. Kimerítő felvilágosítással készséggel és díjtalanul szolgál a

budapesti FATTINGER ÉS TÁRSA R.-T.

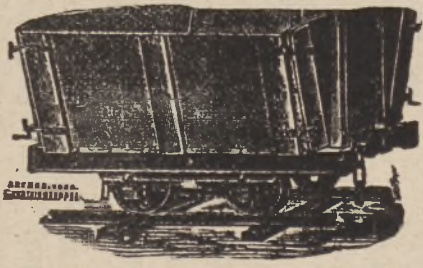
takarmánygyár vezérképviselői

Lemberger, Schön és Szász

Bauer B. Gyula

„sertéshizlalók, Baja.”

sertésbizományos, Budapest, VIII., Bezerédy-u. 10

RÉPASZÁLLÍTÓ VASUTAK.

A beálló répaidényhez ajánlunk:

VÉTELRE

vagy

BÉRBE

kedvező feltételek mellett teljes mezei vasutakat.

ORENSTEIN és KOPPEL BUDAPEST Andrassy-ut 53. szám.
FELVILÁGOSÍTÁSOK, KÖLTSÉGVETÉSEK díjmentesen.

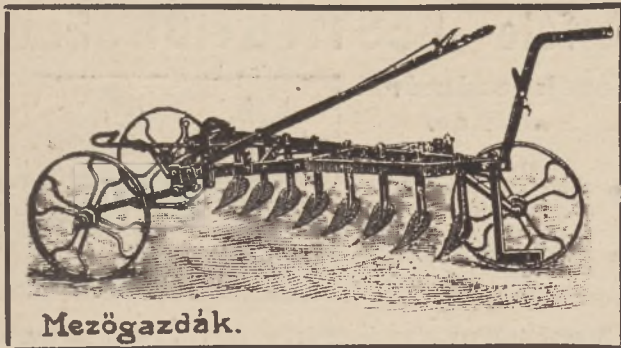
LÓTAKARÓK

Ajánlunk legjobb, legtartósabb kivitelben urasági lópokróczot. Montan takarót. Drapp angol-takarót. Egyszínű padlószőnyeget bármi y színben. Egyenruha-, libéria-posztókat.

GÁCSI GYAPJUSZÖVET- és FINOMPOSZTÓGYÁR r.t.

Központi iroda: **BUDAPEST, IV., BÉCSI-UTCZA 4.** Kívánatra áriegyzeket küldünk.

TARLÓHÁNTÁSRA

Mezőgazdák.

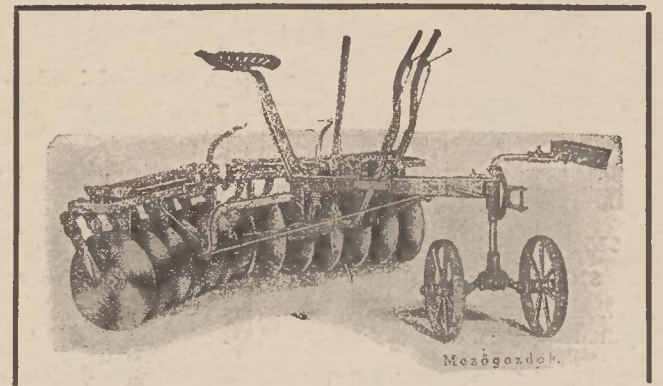
NYOLCZVASU KULTIVÁTOR.

legalkalmasabb eszközök a

NYOLCZVASU KULTIVÁTOR

és a

világhirü **DEERE-féle**
RUGÓS TÁRCSÁSBORONA.

Mezőgazdák.

RUGÓS TÁRCSÁSBORONA.

KAPHATÓK A

MAGYAR MEZŐGAZDÁK SZÖVETKEZETÉNÉL

BUDAPEST, V.,
 Alkotmány-u. 29. sz.